

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ปรากฏการณ์ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ และ
ความหมายต่อการเมืองสหรัฐอเมริกา

จัดทำโดย นายพิษณุ โสภณ
รหัส 8026

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 8 ปี 2559
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ปรัชญาการณของนายโดนัลด์ ทรัมป์ และ
ความหมายต่อการเมืองสหรัฐอเมริกา

จัดทำโดย นายพิษณุ โสภณ
รหัส 8026

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 8 ปี 2559
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(ศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต ดร. จิตริยา ปิ่นทอง)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครเดช ไชยเพิ่ม)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กระแสความนิยมของนายโดนัลด์ ทรัมป์ นักธุรกิจจอสั่งหาทรัพย์สินชื่อดังชาวสหรัฐอเมริกา ได้สร้างความประหลาดใจและตื่นตระหนกไปทั่วโลกว่า บุคคลที่มีมุมมองที่ดูจะสุดโต่งและจุดประกายแห่งความขัดแย้งในสังคมในหลายเรื่อง และหลายฝ่ายเห็นว่าขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา จะได้รับความนิยมจากภาคประชาชนอเมริกันจนได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันเพื่อไปแข่งขันชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ กับนางฮิลลารี คลินตัน ผู้แทนจากพรรคเดโมแครต ในการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559

ปรากฏการณ์ความนิยมของนายทรัมป์ จึงเป็นกรณีที่น่าสนใจศึกษา เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ที่แปลกใหม่สำหรับการเมืองสหรัฐฯ และเป็นการสะท้อนถึงกระแสความไม่พอใจลึกๆ ของประชาชนส่วนหนึ่งของสหรัฐฯ ต่อสถานะทางการเมืองในปัจจุบันของสหรัฐฯ ที่มีความขัดแย้งทางการเมืองสูง จนประชาชนเริ่มแสดงความเบื่อหน่ายต่อสภาพความเป็นอยู่ (status quo) และไม่พอใจการทำงานของสถาบันการเมืองปกติ (establishment)

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ 1.) การวิเคราะห์สาเหตุและพื้นฐานของกระแสความนิยมในตัวนายโดนัลด์ ทรัมป์ รวมทั้งความหมายต่อแนวโน้มการเมืองภายในสหรัฐฯ ก่อนการเลือกตั้งในเดือนพฤศจิกายน 2559 2.) ปรากฏการณ์ความนิยมในตัวนายโดนัลด์ ทรัมป์ เป็นการส่งสัญญาณใดเกี่ยวกับการเมืองสหรัฐฯ และ 3.) แนวโน้มปรากฏการณ์ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ต่อนโยบายด้านความมั่นคงและการต่างประเทศของสหรัฐฯ โดยดำเนินการผ่านการเปรียบเทียบลำดับพัฒนาการในการหาเสียงของนายทรัมป์ตลอดกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้นทั้งในแง่บวกและลบ กับกระแสตอบรับที่ได้รับผ่านผลการสำรวจคะแนนนิยมและผลการเลือกตั้งขั้นต้นในมลรัฐต่างๆ

ผลการศึกษา ประเมินว่า ปรากฏการณ์ความนิยมของนายโดนัลด์ ทรัมป์ เป็นความลงตัวของ “การเมืองแห่งความสะใจ” โดยเป็นการจับกระแสได้ถูกของนักการตลาดที่เชี่ยวชาญ (นายทรัมป์) ที่เห็นกระแสความไม่พอใจและเบื่อหน่ายของประชาชนส่วนหนึ่งของสหรัฐฯ ต่อสภาพความเป็นอยู่และการทำงานของสถาบันการเมืองปกติ และป็นตนเองเป็นผู้แทนเพื่อเสนอทำที่และแนวนโยบายที่สนองความต้องการความ “สะใจ” ของประชาชนส่วนดังกล่าว ผ่านการหาเสียงแบบประชานิยม คือจับประเด็นที่ประชาชนหวั่งกังวลแล้วเสนอทางออกที่สนองความสะใจ เช่น เรื่องแรงงานต่างชาติ เรื่องชาวมุสลิมและการก่อการร้าย เป็นการหาเสียงที่ใช้ประโยชน์จากความหวาดกลัวของชาวอเมริกันต่อความไม่แน่นอนในชีวิตประจำวัน และนำเสนอว่าจะบรรเทาหรือแก้ไขให้ได้ เปรียบเสมือนการขายฝัน (fulfillment fantasy)

ในส่วนของนายทรัมป์เอง ได้แสดงให้เห็นตลอดช่วงหาเสียงว่า จุดยืนที่แสดงออกมาสามารถปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ โดยคำนึงถึงกระแสตอบรับ โดยได้ “กลับลำ” หลายครั้งในประเด็นต่างๆ เพื่อแสดงท่าทีที่อ่อนลงจากท่าทีที่ สุดโต่งเรียกความสะใจที่แสดงออกไปก่อนในเบื้องต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านายทรัมป์เองไม่ได้มีท่าทีสุดโต่งอย่างแท้จริง เพียงแต่ใช้ประโยชน์จากการแสดงท่าทีดังกล่าวเพื่อการกระตุ้นคะแนนเสียง จึงเป็นที่คาดการณ์ได้ว่า ในการหาเสียงต่อไปข้างหน้าสำหรับการเลือกตั้งทั่วไป นายทรัมป์น่าจะปรับปรุงท่าที ไปในทิศทางที่จะได้รับความนิยมสูงสุดต่อไป โดยจะหาทางที่จะยังรักษา

ฐานเสียงเดิมของตน แต่ลดความสุดโต่งลงในบางประเด็น หรือส่งเสริมประเด็นที่สร้างสรรค์ โดยคงอยู่ภายใต้กรอบหัวข้อ (theme) หลักของนายทรัมป์ คือ การสร้างสหรัฐอเมริกาให้เข้มแข็ง และกลับคืนสู่ความเป็นผู้นำ

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) ของหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 8 ประจำปี 2559 ของข้าพเจ้าฉบับนี้ จะไม่สามารถบรรลุผลได้หากไม่ได้รับความร่วมมือ ความสนับสนุน และความเมตตาจากบุคคลต่างๆ ที่ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ ดังต่อไปนี้

1. ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งท่านอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสามท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู เอกอัครราชทูต ดร. จิตริยา ปิ่นทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครเดช ไชยเพิ่ม สำหรับการที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีคุณค่ามาให้คำแนะนำ ติเตียน เสนอแนะ กำลังใจ และความเมตตาแก่ข้าพเจ้าตลอดระยะเวลาการจัดทำรายงานการศึกษานี้

2. ขอขอบพระคุณวิทยากรทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่า มาบรรยาย ถ่ายทอดประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสริมสร้างทักษะความรู้แก่ข้าพเจ้าและผู้เข้าอบรมท่านอื่นๆ อย่างเต็มที่ เป็นความรู้ที่ช่วยเกื้อกูลการทำรายงาน และเป็นประสบการณ์อันทรงคุณค่ายิ่งที่ข้าพเจ้าจะไม่ลืมเลือน และจะนำองค์ความรู้ที่ทรงคุณค่าที่ได้รับนี้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป

3. ขอขอบพระคุณสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการสำหรับทุกสิ่งในการจัดหลักสูตรนักบริหารการทูตระดับสูงอันทรงคุณค่านี้ โดยเฉพาะขอขอบคุณพี่แป้ง น.ส. ภัทรรัตน์ หงษ์ทอง ผู้อำนวยการสถาบันฯ พี่ไม น.ส. ชไมพร ดันติเวสส ผู้ดูแลหลักสูตร พี่เซอร์ลี นางพรสุข ศานติกรถาวร พี่จิน น.ส. จินตนา พัฒนกิจ ที่ได้ทุ่มเทแรงกายและแรงใจเพื่อให้หลักสูตรนี้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และเป็นพี่เลี้ยงที่แสนดีมาโดยตลอด รวมทั้งขอขอบคุณน้องๆ ที่สถาบันฯ ทุกคนที่ให้การสนับสนุนดูแลเป็นอย่างดียิ่งตลอดหลักสูตร โดยเฉพาะน้องกร วัชฤทธิ์ ที่คอยติดตามดูแลกลุ่มจัดทำรายงานกลุ่ม A อย่างนิ่มนวลมาโดยตลอด

4. ขอขอบพระคุณท่านทรงศักดิ์ สายเชื้อ อธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ ท่านรองอธิบดี วิชชุ เวชชาชีวะ ท่านรองอธิบดี พัชรี พุ่มพชาติ ที่ได้อนุญาตให้ข้าพเจ้ามาอบรมหลักสูตรนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องขอขอบพระคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ทุกคน ที่ได้เสียสละเพื่อให้ข้าพเจ้าได้มาอบรมหลักสูตรนี้และทำรายงานการศึกษาได้อย่างเต็มที่และเต็มเม็ดเต็มหน่วย

5. สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมรุ่นหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 8 ทุกๆ ท่านสำหรับมิตรภาพและมิตรจิตอันอบอุ่น เป็นกำลังใจเกื้อกูลซึ่งกันและกันตลอดสามเดือนที่ผ่านมา ผ่านร้อนผ่านหนาวมาด้วยกันอย่างมุ่งมั่น อดทน อบอุ่น และสนุกสนานยิ่ง เป็นความทรงจำอันแสนวิเศษ และเป็นสายสัมพันธ์แห่งมิตรภาพที่ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าจะคงต่อไปชั่วกาลนาน

ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

พิชญ์ โสภณ

สิงหาคม 2559

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	4
1.4 ประโยชน์ของการศึกษา	4
1.5 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดทฤษฎี	7
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
2.3 สรุปกรอบแนวคิด	9
บทที่ 3 ผลการศึกษา	10
3.1 การดำเนินการศึกษา	10
3.2 ผลการศึกษา	21
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	32
4.1 สรุปผลการศึกษา	32
4.2 ข้อเสนอแนะ	35
บรรณานุกรม	37
ประวัติผู้เขียน	41

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ลำดับเหตุการณ์สำคัญและคะแนนนิยม มิถุนายน 2558-มกราคม 2559	12
ตารางที่ 2	ลำดับเหตุการณ์สำคัญและคะแนนนิยม กุมภาพันธ์-มีนาคม 2559	16
ตารางที่ 3	ลำดับเหตุการณ์สำคัญและคะแนนนิยม เมษายน-มิถุนายน 2559	18

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	นายโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump)	1
ภาพที่ 2	สโลแกนการหาเสียงของนายโดนัลด์ ทรัมป์	2
ภาพที่ 3	ตัวอย่างทฤษฎีวิวัจจักร	7
ภาพที่ 4	ผู้ที่รู้สึกว่ามีเสียงหรืออำนาจ	22
ภาพที่ 5	ความเห็นต่อคำถามว่า วิถีชีวิตอเมริกันต้องได้รับการคุ้มครองจากอิทธิพลจากต่างประเทศ	23
ภาพที่ 6	ความเห็นต่อคำถามว่า ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ เป็นประโยชน์หรือเป็นภัยมากกว่ากัน	23
ภาพที่ 7	ความเห็นต่อคำถามว่า โดยที่ประเทศได้เดินทางมาผิดทาง จึงจำเป็นจะต้องมีผู้นำที่พร้อม “แหกกฏ” เพื่อให้ทุกอย่างถูกต้องอีกครั้ง	24
ภาพที่ 8	เปรียบเทียบคะแนนนิยมนายทรัมป์	26
ภาพที่ 9	สไลด์ต่างๆ ของนายโดนัลด์ ทรัมป์	29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

กระแสความนิยมของนายโดนัลด์ เจ. ทรัมป์ (Donald J. Trump) นักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ชื่อดังชาวสหรัฐอเมริกา ซึ่งปัจจุบันเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้สร้างความประหลาดใจและตื่นตระหนกในหลายภาคส่วนของสหรัฐฯ รวมทั้งในพรรครีพับลิกันเองว่า บุคคลที่มีมุมมองที่ดูแสนจะสุดโต่งในหลายเรื่อง และหลายครั้งเป็นผู้จุดประกายแห่งความขัดแย้งในสังคม ซึ่งหลายฝ่ายเห็นว่าไม่มีคุณสมบัติและวุฒิภาวะที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่จะได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญที่สุดของสหรัฐฯ ในฐานะทั้งผู้นำประเทศ ผู้นำรัฐบาล และผู้นำเหล่าทัพของสหรัฐฯ จะได้รับความนิยมจากภาคประชาชนอเมริกันเหนือกว่าผู้สมัครจากพรรครีพับลิกันคนอื่นๆ และแม้ที่ผ่านมาจะถูกวิจารณ์โจมตีจากรอบทิศ รวมทั้งจากผู้ใหญ่ในพรรครีพับลิกันเอง แต่ก็ไม่ได้ทำให้คะแนนนิยมของนายทรัมป์ลดลง จนได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันอย่างเป็นทางการ ในการประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกัน (Republican National Convention) ระหว่างวันที่ 18-21 กรกฎาคม 2559 เพื่อไปแข่งขันชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ กับนางฮิลลารี คลินตัน ผู้แทนจากพรรคเดโมแครต ในการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559

ภาพที่ 1 นายโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump)

คำถามแรกสุดคือ นายโดนัลด์ ทรัมป์ คือใคร และเขาลงสมัครแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ด้วยเหตุผลใด สำหรับชาวอเมริกัน และบุคคลอีกมากมายจากทั่วทุกมุมโลก ชื่อของนายทรัมป์ไม่ใช่ชื่อแปลกหน้า และเป็นชื่อที่คุ้นเคยในวงการธุรกิจ บันเทิง และสังคม เนื่องจากนายทรัมป์มีประวัติอย่างโชกโชนในฐานะมหาเศรษฐีนักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งได้บุกเบิกพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่มีชื่อเสียงทั่วสหรัฐฯ และในต่างประเทศ โดยเฉพาะในมหานครนิวยอร์ก และในการพัฒนารีสอร์ททากาซิโนในเมืองกาสิโนสำคัญของสหรัฐฯ เช่นนครลาสเวกัสและเมืองแอตแลนติก

ที่ดี โดยเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของธุรกิจนายทรัมป์ คือ การที่ทุกโครงการจะต้องมีนามสกุลของเขาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อโครงการ เช่น Trump Tower, Trump Casino and Resort, Trump Organization เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการสร้างและรักษาแบรนด์ตั้งสินค้าเป็นอย่างดี โดยนายทรัมป์ถือเป็นผู้มีชื่อเสียงในฐานะนักการตลาด ผ่านประสบการณ์ในวงการธุรกิจอย่างโชกโชน ทั้งในจุดที่ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองสูงสุด และจุดตกต่ำสุดๆ เมื่อธุรกิจแทบล้มละลายหลายครั้งในช่วงที่ผ่านมา แต่ก็ได้ฝ่าฟันฟันตนเองมาได้โดยตลอด ซึ่งนายทรัมป์ก็ได้ใช้ประสบการณ์ของเขาในฐานะนักการตลาด เป็นพื้นฐานในการสร้างชื่อเสียงของตนให้หมู่คนรุ่นใหม่ๆ โดยการเป็นผู้ดำเนินรายการเรียลตี้โชว์ยอดนิยมคือ The Apprentice ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าแข่งขัน มาแข่งขันเพื่อพิสูจน์ความสามารถในการเป็นนักบริหารและนักการตลาด โดยมีรางวัลเป็นตำแหน่งระดับสูงในธุรกิจของนายทรัมป์ ซึ่งรายการดังกล่าวประสบความสำเร็จอย่างมากทั้งในสหรัฐฯ และในต่างประเทศ โดยออกอากาศนานกว่าสิบปี และได้มีการซื้อลิขสิทธิ์ไปผลิตในอีกกว่ายี่สิบประเทศ¹

ภาพที่ 2 สโลแกนการหาเสียงของนายโดนัลด์ ทรัมป์

ดังนั้น นายทรัมป์จึงไม่ใช่ผู้ที่ประชาชนสหรัฐฯ ขาดความคุ้นเคย เพราะเป็นบุคคลที่แสวงหาชื่อเสียงและสร้างข่าวโปรโมตตนเองมาช้านาน เพื่อประโยชน์ทางการตลาดและสำหรับธุรกิจของตนเอง จนทำให้ปัจจุบันนิตยสารฟอร์บประเมินมูลค่าทรัพย์สินของนายทรัมป์ว่าอยู่ที่ประมาณ 4.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ² นอกจากนี้ ในด้านการเมือง นายทรัมป์ได้เคยแสดงความสนใจที่จะลงแข่งขันในการเมืองระดับชาติมาแล้วหลายครั้ง คือ เมื่อปี 2531 2547 และล่าสุดเมื่อปี 2555 แต่ผลสุดท้ายก็เลือกที่ยังไม่ลงแข่งขัน จนกระทั่งประกาศเจตนารมณ์เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 ที่จะลงสมัครชิงตำแหน่งผู้แทนพรรครีพับลิกันเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ

แม้ว่านายทรัมป์จะประกาศว่าตนเองสังกัดพรรครีพับลิกัน และได้ลงชิงตำแหน่งผู้แทนพรรครีพับลิกันเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ แต่นายทรัมป์ก็พูดตนเองว่าเป็น “คนนอก” มาโดยตลอด และพยายามแยกแยะตนจากผู้สมัครคนอื่นๆ ที่เขากล่าวว่าเป็นพวก “กลุ่มการเมืองเก่า” ในกรุงวอชิงตัน

¹ Donald J., Trump biography, The Trump Organization [Online], 2016, Available from: <http://www.trump.com/biography/> [2016, August 6].

² Forbes Media LLC., #324 Donald Trump [Online], 2016, Available from: <http://www.forbes.com/profile/donald-trump/> [2016, August 6].

โดยชูความเป็นมหาเศรษฐีของตนว่า นอกเหนือจากเป็นหลักฐานที่เด่นชัดของความสามารถและความสำเร็จในการบริหาร ธุรกิจของตนแล้ว ยังจะเป็นปัจจัยสำคัญให้ตนไม่จำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งสนับสนุนทางการเงินจากกลุ่มต่างๆ สามารถเป็นตัวของตัวเองได้อย่างเต็มที่ และตนจะใช้ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ และความที่ไม่ต้องพึ่งพากลุ่มอำนาจใดๆ ในการหาเสียง เพื่อทำให้สหรัฐฯ กลับมายิ่งใหญ่อีกครั้ง (Make America Great Again!) ดังที่ควรจะเป็น

ในการแข่งขันชิงตำแหน่งประธานาธิบดีที่ผ่านมา ได้มีผู้ที่พยายามหาเสียงแบบ “คนนอก” มาหลายครั้ง อาทิ นายรอสส์ เพอร์ต (Ross Perot) เมื่อปี 2535 และ 2539 นายสตีฟ ฟอর্বส์ (Steve Forbes) เมื่อปี 2539 และ 2543 พลเอกเวสลีย์ คลาร์ก (Wesley Clark) เมื่อปี 2547 แต่ก็ประสบความสำเร็จแค่ในระดับหนึ่งเท่านั้น ไม่สามารถบรรลุถึงตำแหน่งประธานาธิบดีได้ โดยกรณี นายฟอর্বส์ถูกนำมาเปรียบเทียบกับนายทรัมป์บ่อยครั้ง เนื่องจากเป็นมหาเศรษฐีที่ประสบความสำเร็จในเชิงธุรกิจ และใช้ทรัพย์สินส่วนตัวเป็นทุนในการหาเสียงเช่นเดียวกับนายทรัมป์ อย่างไรก็ตาม บุคลิกที่แตกต่างกันของบุคคลทั้งสอง ก็ทำให้การเปรียบเทียบกระทำได้แค่ในระดับหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้ บุคคลที่เรียกได้ว่าหาเสียงแบบ “คนนอก” และประสบความสำเร็จในการได้เข้าถึงตำแหน่งประธานาธิบดีที่เด่นชัดในยุคปัจจุบัน ก็คือประธานาธิบดีบารัค โอบามา (Barack Obama) เอง ที่เมื่อแปดปีก่อน ได้หาเสียงในฐานะผู้ที่ไม่ใช่กลุ่ม “อำนาจเก่า” ในกรุงวอชิงตัน และโน้มน้าวกระแสความเบื่อหน่ายต่อรัฐบาลรีพับลิกันเพื่อเข้าสู่ทำเนียบขาว

ดังนั้น จึงน่าจะพูดได้ว่า ความสำเร็จในการหาเสียงของนายทรัมป์ แม้จะได้รับการต่อต้านเกลียดชังจากหลายฝ่าย และถูกคู่แข่งโจมตีรอบทิศ เป็นการสะท้อนโดยตรงถึงระดับความไม่พอใจของประชาชนสหรัฐฯ จำนวนมาก ต่อการบริหารประเทศของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติชุดปัจจุบันของสหรัฐฯ และช่วยให้นายทรัมป์สามารถเกาะกระแสความไม่พอใจดังกล่าว เพื่อสร้างคะแนนสนับสนุนให้กับตนเอง และเป็นเกราะคุ้มกันจากการโจมตีจากคู่แข่งต่างๆ และจากผู้อยู่ออกนอกระบบ

ในขณะเดียวกัน การที่นายทรัมป์ได้แสดงท่าทีที่ดูจะสุดโต่งในหลายๆ อาทิ เรื่องแรงงานต่างชาตินในสหรัฐฯ ท่าทีต่อชาวมุสลิม รวมทั้งแสดงความไม่พอใจอย่างออกนอกหน้าต่อทิศทางและนโยบายการปกครองประเทศของประธานาธิบดีบารัค โอบามา พร้อมทั้งได้สัญญาในระหว่างการหาเสียงที่จะล้มเลิกหรือปรับเปลี่ยนนโยบายสำคัญต่างๆ ของประธานาธิบดีโอบามา อาทิ ระบบประกันสุขภาพ “โอบามาแคร์” นโยบายเจรจาและทำข้อตกลงนิวเคลียร์กับอิหร่าน การเจรจากับการค้าเสรีเช่น Trans-Pacific Partnership (TPP) และท่าทีต่อประเทศจีนที่นายทรัมป์มองว่าอ่อนเกินไปและทำให้สหรัฐฯ เป็นฝ่ายเสียเปรียบ ซึ่งท่าทีดังกล่าวจะได้รับความนิยมนอกจากประชาชนส่วนหนึ่งอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้หลายฝ่ายได้เริ่มวางแผนและคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลกระทบต่อสหรัฐฯ และต่อโลกในกรณีที่นายทรัมป์เกิดได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ ขึ้นมาจริงๆ ทั้งในแง่ต่อภาพลักษณ์ของสหรัฐฯ และต่อนโยบายของสหรัฐฯ ทั้งภายในประเทศและในด้านความมั่นคงและการต่างประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและพื้นฐานของกระแสมโนมในตัวของนายโดนัลด์ ทรัมป์ อาทิ ประเด็นใดที่สร้างความนิยมเพิ่มขึ้นให้นายทรัมป์ ประเด็นใดที่สร้างผลกระทบในเชิงลบ และการปรับเปลี่ยนท่าทีของนายทรัมป์ต่อประเด็นต่างๆ ตามระดับกระแสมโนมและต่อต้าน รวมทั้งความหมายต่อแนวโน้มการเมืองภายในสหรัฐฯ ก่อนการเลือกตั้งในเดือนพฤศจิกายน 2559

1.2.2 เพื่อศึกษาว่า ปรากฏการณ์ความนิยมในตัวของนายโดนัลด์ ทรัมป์ เป็นการส่งสัญญาณใดเกี่ยวกับการเมืองสหรัฐฯ อาทิ ถือเป็นการส่งสัญญาณประท้วงต่อสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ และจะสะท้อนอะไรได้บ้างเกี่ยวกับการเมืองสหรัฐฯ ในปัจจุบันและอนาคต และผลกระทบต่อมิติต่างต่างประเทศของสหรัฐฯ

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มปรากฏการณ์ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ต่อนโยบายด้านความมั่นคงและการต่างประเทศของสหรัฐฯ ทั้งในกรณีที่นายทรัมป์ได้รับชัยชนะ หรือในกรณีที่มิได้รับชัยชนะ แต่ยังเป็นอิทธิพลทางความคิดต่อฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหาร อาทิ การที่นายทรัมป์ได้ชูประเด็นบางประเด็นด้วยท่าทีสุดโต่ง และได้จุดกระแสตอบรับในเชิงบวก เช่น นโยบายต่อต้านการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย จะเป็นปัจจัยที่มีผลทางความคิดต่อฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหารมากน้อยเพียงใด

1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา คือการวิเคราะห์กระแสมโนมของนายทรัมป์ ตั้งแต่ประกาศลงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ (16 มิถุนายน 2558) จนถึงสิ้นเดือนกรกฎาคม 2559 ซึ่งจะเป็นช่วงที่เหมาะสม เพราะเป็นภายหลังการสิ้นสุดการประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกัน (Republican National Convention) ที่มีขึ้นในวันที่ 18-21 กรกฎาคม 2559 ที่เมืองคลีฟแลนด์ มลรัฐโอไฮโอ ที่ได้เลือกนายทรัมป์เป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันอย่างเป็นทางการเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งถือว่าจบกระบวนการคัดเลือกผู้แทนของกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้นของพรรครีพับลิกัน (Republican Primary) และเริ่มเข้าสู่การหาเสียงเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีต่อไป

วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา จะประกอบด้วยการศึกษา ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในรูปแบบเอกสารและสารสนเทศ (multimedia) ที่มีอยู่ในภาคสาธารณะ (สื่อสารมวลชน โซเชียลมีเดีย แอลงการณ์ หนังสือ บทสัมภาษณ์ transcript การโต้เถียงระหว่างผู้ทำชิง ฯลฯ) รวมทั้งข้อมูลตัวเลขสถิติจากผลการสำรวจความเห็นและคะแนนนิยม (polls) และคะแนนของการเลือกตั้งขั้นต้นของพรรครีพับลิกัน (primaries) ในมลรัฐต่างๆ รวมทั้งข้อมูลจากบทวิเคราะห์จากภาควิชาการ ภาคการเมือง และภาคสื่อสารมวลชนของสหรัฐฯ

1.4 ประโยชน์ของการศึกษา

การสร้างความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับกระแสมโนมในตัวของนายโดนัลด์ ทรัมป์ พื้นฐานและมุมมองของกระแสมโนมในตัวของนายทรัมป์ แนวโน้มของปรากฏการณ์ของนายทรัมป์ต่อการเมืองระดับประเทศของสหรัฐฯ และผลกระทบที่อาจมีต่อนโยบายของสหรัฐฯ ในด้านการต่างประเทศ

(การเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคง) ไม่ว่านายทรัมป์จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดก็ตาม เป็นสิ่งที่จำเป็น เมื่อคำนึงถึงบทบาทและความสำคัญของสหรัฐอเมริกา ทั้งในฐานะมหาอำนาจของโลก แหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญ และประเทศที่มีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะเมื่อคำนึงถึงนโยบาย pivot to Asia ของรัฐบาลปัจจุบันของสหรัฐฯ ซึ่งนางฮิลลารี คลินตัน เป็นหนึ่งในผู้ที่ผลักดัน ซึ่งแม้ว่านายทรัมป์อาจไม่ประสบความสำเร็จในการแสวงหาตำแหน่งประธานาธิบดี แต่เป็นที่คาดการณ์ว่า ประเด็นที่นายทรัมป์นำเสนอ วิธีการผลักดัน และกระแสนโยบายของภาคประชาชนอเมริกันบางส่วน ย่อมเป็นอิทธิพลทางความคิดต่อภาคการเมืองและบริหารชุดต่อไปของสหรัฐฯ ไม่นานก็น้อย ที่สมควรรับรู้ไว้เป็นข้อมูลล่วงหน้า

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 คำว่า ปรากฏการณ์ ที่ใช้ในหัวข้อเรื่อง หากแปลเป็นภาษาอังกฤษก็จะใช้คำว่า phenomenon ซึ่ง Merriam-Webster Dictionary ให้ความหมายไว้ว่า อาจเป็น (1) เหตุการณ์หรือความจริงที่สำคัญหรือหายาก (“a rare or significant fact or event”) หรือ (2) บุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ ที่พิเศษ แปลก หรือผิดปกติ (“an exceptional, unusual, or abnormal person, thing, or occurrence”)³ ซึ่งถือเป็นคำที่สะท้อนถึงความแปลกใหม่ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตน โดยในกรณีของนายทรัมป์ในที่นี้ หมายถึงการที่การดำเนินการต่างๆ ของนายทรัมป์ ในการหาเสียงเพื่อเป็นผู้ท้าชิงของพรรครีพับลิกันเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ และความสำเร็จที่เขาได้รับ เป็นพัฒนาการที่ไม่สอดคล้องกับภูมิปัญญาดั้งเดิม (conventional wisdom) เกี่ยวกับการเมืองสหรัฐฯ ในระดับชาติสำหรับการก้าวไปสู่ตำแหน่งประธานาธิบดีในทำเนียบขาว กล่าวคือ การต้องแสดงท่าทีและพฤติกรรมที่สะท้อนความถูกต้องทางการเมือง (politically correctness) เป็นส่วนใหญ่ เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างความขุ่นเคืองและความหมางใจกับผู้นับสนุน หรือการมีบุคลิกและชีวประวัติที่ใสสะอาด เป็นที่ชื่นชมและเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างต่อสังคม (role model) ในขณะที่นายทรัมป์เป็นผู้ที่ตึงตังใจที่จะทำตนให้ไม่ถูกต้องทางการเมือง (politically incorrect) และไม่ยอมจำกัดกรอบตนเองตามกรอบสังคมการเมืองของสหรัฐฯ แต่ก็ไม่ได้รับผลกระทบในทางลบอย่างหนักจากประชาชนสหรัฐฯ ตามที่หลายฝ่ายคาดหวังและคาดการณ์

1.5.2 ระบบการเลือกตั้งขั้นต้น (Presidential Primary) เป็นระบบที่พรรครีพับลิกันและพรรคเดโมแครตดำเนินการ (Republican Primary และ Democrat Primary) เพื่อคัดเลือกผู้แทนพรรคของตนไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ โดยจะมีการแข่งขันในทุกมลรัฐ ในช่วงฤดูหนาวและใบไม้ผลีก่อนกำหนดการเลือกตั้งทั่วไปสำหรับตำแหน่งประธานาธิบดี (ในเดือนพฤศจิกายน) เพื่อชิงจำนวนผู้แทน (delegates) จากแต่ละมลรัฐที่จะไปร่วมการประชุมใหญ่ของพรรค (National Party Convention) และลงคะแนนเลือกผู้แทนพรรคเพื่อไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดี โดยจำนวนผู้แทนจากแต่ละมลรัฐ พรรคเป็นผู้กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยในกรณีพรรครีพับลิกันในปี 2559 มีจำนวนผู้แทนทั่วประเทศรวม 2,472 คน โดยแต่ละมลรัฐจะได้รับผู้แทนอย่างน้อยสิบคน ที่เหลือจะขึ้นอยู่กับจำนวน

³ MERRIAM-WEBSTER, Phenomenon [Online], 2016, Available from: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/phenomenon> [2016, August 6].

เขตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ และมีเพิ่มพิเศษในกรณีที่มีลัทธิมีบทบาทสนับสนุนพรรคฯ ในการเมืองระดับชาติ ดังนั้น ผู้ทำชิงที่สามารถสะสมจำนวนผู้แทนได้เกินกึ่งหนึ่ง (1,237 คน) ก็จะได้รับเลือก ในการประชุมใหญ่ของพรรคฯ กลับกัน ให้เป็นผู้ทำชิงตำแหน่งประธานาธิบดี⁴

⁴ Masters, Jonathan & Ratnam, Gopal, The U.S. Presidential Nominating Process [Online], 2016, Available from: <http://www.cfr.org/elections/us-presidential-nominating-process/p37522> [2016, August 6].

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎี

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะวิเคราะห์ “ปรากฏการณ์” ของนายทรมัปป์ โดยอิงหรือเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการเมืองสหรัฐฯ 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1) ระบบการเมืองสองพรรค (Two-Party System) ของสหรัฐฯ ในปัจจุบัน ที่มีสองพรรคหลัก คือ พรรคเดโมแครตและพรรครีพับลิกัน ผลัดกันขึ้นครองอำนาจและมีเสียงข้างมากในรัฐสภา เป็นระบบที่ทำให้เป็นได้ยากที่ “คนนอก” ที่เป็นผู้แข่งขันอิสระ หรือจากพรรคที่สาม จะสามารถหาเสียงและสร้างคะแนนนิยมได้มากพอที่จะประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งทั่วไปเพื่อมีชัยชนะในการชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ดังเห็นได้จากกรณีอดีตประธานาธิบดีธีโอดอร์ โรสเวลต์ (Theodore Roosevelt) ที่หันไปตั้งพรรคก้าวหน้า (Progressive) หรือบูลมูส (Bull Moose) เพื่อทำชิงตำแหน่งประธานาธิบดีเมื่อปี 2455 และนายรอสส์ เฟอร์ด นักธุรกิจชื่อดัง ที่ลงแข่งขันในฐานะผู้แข่งอิสระเมื่อปี 2535 และก่อตั้งพรรคปฏิรูป (Reform) เพื่อลงแข่งขันเมื่อปี 2539

ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในศตวรรษที่ 20 – 21			
ค.ศ.	ประธานาธิบดี	พรรค	ปี
1897 – 1901	William McKinley	รีพับลิกัน	4
1901 – 1909	Theodore Roosevelt	รีพับลิกัน	8
1909 – 1913	William H. Taft	รีพับลิกัน	4
1913 – 1921	Woodrow Wilson	เดโมแครต	8
1921 – 1923	Warren G. Harding	รีพับลิกัน	2
1923 – 1929	Calvin Coolidge	รีพับลิกัน	6
1929 – 1933	Herbert Hoover	รีพับลิกัน	4
1933 – 1945	Franklin D. Roosevelt	เดโมแครต	12
1945 – 1953	Harry S. Truman	เดโมแครต	8
1953 – 1961	Dwight D. Eisenhower	รีพับลิกัน	8
1961 – 1963	John F. Kennedy	เดโมแครต	2
1963 – 1969	Lyndon B. Johnson	เดโมแครต	6
1969 – 1974	Richard M. Nixon	รีพับลิกัน	5
1974 – 1977	Gerald Ford	รีพับลิกัน	3
1977 – 1981	Jimmy Carter	เดโมแครต	4
1981 – 1989	Ronald Reagan	รีพับลิกัน	8
1989 – 1993	George H.W. Bush	รีพับลิกัน	4
1993 – 2001	Bill Clinton	เดโมแครต	8
2001 – 2009	George W. Bush	รีพับลิกัน	8
2009 – ปัจจุบัน	Barack Obama	เดโมแครต	8
น้ำเงิน พรรคเดโมแครต แดง พรรครีพับลิกัน			

ภาพที่ 3 ตัวอย่างทฤษฎีวิจารณ์

อย่างไรก็ตาม หาก “คนนอก” เป็นผู้สมัครของสองพรรคหลักเสียเอง โดยหาเสียงในฐานะ “คนนอก” เพื่อชิงตำแหน่งผู้แทนของพรรครีพับลิกันหรือเดโมแครต เพื่อไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดี โอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็จะมีมากกว่า โดยเฉพาะหากสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวย อาทิ ความเบื่อหน่ายของประชาชนต่อรัฐบาลชุดปัจจุบัน ดังเห็นได้จากความสำเร็จของอดีตประธานาธิบดีจิมมี คาร์เตอร์ (Jimmy Carter) เมื่อปี 2519 ในช่วงที่ประชาชนสหรัฐฯ ยังแคลงใจต่อรัฐบาลจากคดีวอเตอร์เกต หรือของประธานาธิบดีบารัค โอบามาเองเมื่อปี 2551 ที่ประชาชนสหรัฐฯ มีความเบื่อหน่ายต่อรัฐบาลประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช (George W. Bush) ซึ่งในกรณีของนายทรัมป์ แม้สถานะจะมีความใกล้เคียงจากการที่ประชาชนจำนวนมากแสดงความเบื่อหน่ายต่อการเมืองในกรุงวอชิงตัน และปัญหาขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ แต่ในขณะเดียวกัน ประธานาธิบดีโอบามายังถือว่ามีความนิยมที่ดี สำหรับผู้ที่กำลังใกล้จะสิ้นสุดวาระประธานาธิบดี ซึ่งย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อคู่แข่งของนายทรัมป์ คือนางคลินตัน ซึ่งประธานาธิบดีโอบามาได้ประกาศสนับสนุนอย่างเต็มที่

2) อิทธิพลของทฤษฎีวัฏจักร (Cyclical Theory) ของอาเธอร์ ชเลสซิงเจอร์ (Arthur Schlesinger) ในการอธิบายวงจรการเมืองของสหรัฐฯ⁵ ซึ่งมักจะมีการเปลี่ยนซ้ำเป็นระยะระหว่างกระแส “อนุรักษนิยม” ของพรรครีพับลิกันและกระแส “เสรีนิยม” ของพรรคเดโมแครต อันสะท้อนถึงช่วงการเปลี่ยนผ่านระหว่างระยะเวลาที่ประชาชนให้ความสำคัญมากกว่ากับผลประโยชน์ส่วนรวม (Government should do more) ตามแนวพรรคเดโมแครตในปัจจุบัน และผลประโยชน์ส่วนบุคคล (Government should do less) ตามแนวพรรครีพับลิกันในปัจจุบัน และการประเมินว่าแนวโน้มดังกล่าวจะมีบทบาทใดหรือไม่ต่อการคัดเลือกผู้ที่จะชิงตำแหน่งประธานาธิบดีในครั้งนี้ ซึ่งหลายฝ่ายประเมินว่าพรรครีพับลิกันควรจะได้เปรียบหลังจาก 8 ปีของการปกครองโดยพรรคเดโมแครต

3) อิทธิพลของวลีเทพลิขิต (Manifest Destiny)⁶ ต่อการเมืองสหรัฐฯ และการหาเสียงของนายทรัมป์ ทั้งในรูปแบบของคำขวัญของนายทรัมป์ ที่จะ “Make America Great Again!” ที่มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นความรู้สึกของชาวอเมริกัน ให้ภูมิใจในความเป็นชาวอเมริกัน และในบทบาทความเป็นผู้นำของสหรัฐฯ ในฐานะมหาอำนาจของโลก ที่เข้าใจดีสุดว่าค่านิยมใดเหมาะสมที่สุดสำหรับโลก ซึ่งมุมมองเหล่านี้ นอกจากจะสะท้อนออกมาให้วาทะการหาเสียงของนายทรัมป์แล้ว ยังได้รับการถ่ายทอดออกมาในหนังสือของนายทรัมป์ที่เขียนแสดงความเห็นเกี่ยวกับสถานะการเมืองการปกครองของสหรัฐฯ เช่น หนังสือเรื่อง Time to get tough และหนังสือเรื่อง Crippled America เป็นต้น

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1) วรรณกรรมของนายโดนัลด์ ทรัมป์ อาทิ The Art of the Deal, Time to get Tough, Crippled America ที่ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับมุมมองของนายทรัมป์ในการตัดสินใจ ต่อสถานะทางการเมืองของสหรัฐฯ และเป้าหมายหากได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี

⁵ Schlesinger Jr. & Arthur M., The Cycles of American History (New York: Mariner Books, 1999).

⁶ Inside HISTORY newsletter, Manifest Destiny [Online], 2016, Available from: <http://www.history.com/topics/manifest-destiny> [2016, August 4].

2) บทสัมภาษณ์ของนายทรัมป์ตามสื่อต่างๆ คำกล่าวในช่วงการโต้วาทีกับผู้สมัครจากพรรครีพับลิกันอื่นๆ ในช่วงที่หาเสียงเพื่อเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกัน เพื่อวิเคราะห์ท่าที ความต่อเนื่องของท่าที การเปลี่ยนแปลงท่าที และกระแสดอรับ

3) ผลการสำรวจความคิดเห็นในช่วงต่างๆ โดยสำนักข่าวและองค์กรวิชาการ เกี่ยวกับคะแนนนิยมของนายทรัมป์ในช่วงต่างๆ และในประเด็นต่างๆ โดยจะจำกัดการวิเคราะห์การสำรวจความคิดเห็นไว้กับสำนักข่าว/องค์กรหลักๆ อาทิ ของ Reuters/Ipsos Poll, Economist/YouGov Poll, CNN/ORC, Fox News และ WSJ/NBC Poll เพื่อให้สามารถนำผลมาเปรียบเทียบได้

4) ผลการเลือกตั้งขั้นต้น (primaries) ของพรรครีพับลิกันในมลรัฐต่างๆ ของสหรัฐฯ และ demographics ของมลรัฐดังกล่าว เพื่อวิเคราะห์กระแสนิยมของนายทรัมป์ กลุ่มที่ให้การสนับสนุน กลุ่มที่ต่อต้าน

5) บทความทางวิชาการจากภาควิชาการ สื่อมวลชนหลักๆ (Washington Post, New York Times, CNN.com ฯลฯ) และสื่อเฉพาะด้าน (Politico ฯลฯ)

2.3 สรุปกรอบแนวคิด

ปรากฏการณ์ความนิยมของนายทรัมป์ เป็นกรณีที่เหมาะสมควรศึกษา เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ที่แปลกใหม่สำหรับการเมืองสหรัฐฯ และเป็นการสะท้อนถึงกระแสความไม่พอใจลึกๆ ของประชาชนส่วนหนึ่งของสหรัฐฯ ต่อสถานะทางการเมืองในปัจจุบันของสหรัฐฯ ที่มีความขัดแย้งทางการเมืองสูงและยืดเยื้อระหว่างสองพรรคหลัก คือ พรรครีพับลิกันและพรรคเดโมแครต จนเกิดความชะงักงันทางการเมืองบ่อยครั้ง จนประชาชนเริ่มแสดงความเบื่อหน่ายต่อสภาพความเป็นอยู่ (status quo) และไม่พอใจการทำงานของสถาบันการเมืองปกติ (establishment) มากยิ่งขึ้น ซึ่งกรณีนายทรัมป์ถือได้ว่าเป็นการแสดงออกถึงความต้องการความเปลี่ยนแปลงในระดับหนึ่ง แต่จะเป็นการแสดงออกตามอารมณ์เพื่อความสะใจในระยะสั้น หรือการนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่ถาวรกว่านั้น ยังเป็นสิ่งที่ไม่แน่ชัด หากแต่สมควรที่จะมีการประเมินล่วงหน้า ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการเมืองสหรัฐฯ และต่อนโยบายที่สำคัญ เช่น ด้านการต่างประเทศ เศรษฐกิจ และความมั่นคง หากนายทรัมป์มีชัยในการชิงตำแหน่งประธานาธิบดี และในทางกลับกัน หากนายทรัมป์พ่ายแพ้ ก็สมควรประเมินผลกระทบของปรากฏการณ์นายทรัมป์ ต่อการเมืองสหรัฐฯ และต่อท่าทีผู้เกี่ยวข้องทางการเมืองอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

บทที่ 3

ผลการศึกษา

3.1 การดำเนินการศึกษา

เพื่อที่จะหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้ 3 ประเด็นหลัก คือ

1) สาเหตุและพื้นฐานของกระแสนิยมในตัวนายโดนัลด์ ทรัมป์ รวมทั้งความหมายต่อแนวโน้มการเมืองภายในสหรัฐฯ ก่อนการเลือกตั้งในเดือนพฤศจิกายน 2559

2) ปรากฏการณ์ความนิยมในตัวนายโดนัลด์ ทรัมป์ เป็นการส่งสัญญาณใดเกี่ยวกับการเมืองสหรัฐฯ

3) แนวโน้มปรากฏการณ์ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ต่อนโยบายด้านความมั่นคงและการต่างประเทศของสหรัฐฯ

สิ่งที่ได้ดำเนินการในลำดับแรก คือการลำดับพัฒนาการในการหาเสียงของนายทรัมป์ สำหรับการเลือกตั้งขั้นต้นของพรรครีพับลิกัน (Republican Presidential Primary) ทั้งในแง่บวกและลบ และโยงกับกระแสตอบรับที่ได้รับ ทั้งผ่านผลการสำรวจคะแนนนิยม และผลการเลือกตั้งขั้นต้นในมลรัฐต่างๆ เพื่อติดตามพัฒนาการของนายทรัมป์ตั้งแต่การเปิดตัวตนเองอย่างเป็นทางการ จนถึงการได้รับเลือกเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2559 ให้เป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันเพื่อไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ

วิธีที่ใช้ในการดำเนินการ คือการจัดทำลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญ (timeline of important milestones) ในการหาเสียงของนายทรัมป์ ตั้งแต่การประกาศตัวเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 เพื่อลงชิงตำแหน่งผู้แทนพรรครีพับลิกันสำหรับลงเลือกตั้งทั่วไปเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ไปจนถึงการประกาศโดยสื่อมวลชนในปลายเดือนพฤษภาคม 2559 ว่านายทรัมป์มีคะแนนสะสมพอเพียง (เกิน 1257 คะแนน) เพื่อได้รับเลือกเป็นผู้แทนพรรคฯ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีระยะเวลานานประมาณ 1 ปี และได้นำมาเปรียบเทียบกับผลสำรวจคะแนนนิยมอย่างต่อเนื่องในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาของสำนักข่าว/สถาบันสำรวจคะแนนนิยมหลัก 3 ราย ได้แก่ สำนักข่าว Reuters/สถาบัน Ipsos ซึ่งมีการสำรวจคะแนนนิยม

ผู้ทำชิงของพรรครีพับลิกันโดยเฉลี่ยทุกสัปดาห์มาอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี วารสาร The Economist/สถาบัน YouGov ซึ่งมีการสำรวจคะแนนนิยมโดยเฉลี่ยเดือนละสองครั้ง และสำนักข่าว CNN/สถาบัน ORC ซึ่งมีการสำรวจคะแนนนิยมโดยเฉลี่ยเดือนละครั้ง โดยจัดทำเป็นรูปแบบตารางเพื่อให้สามารถเห็นได้ว่า พัฒนาการสำคัญใดๆ ในช่วงการหาเสียงของนายทรัมป์ ส่งผลกระทบต่อไปต่อคะแนนนิยมหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

ในขณะเดียวกัน การจัดทำลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญเพื่อติดตามพัฒนาการในการหาเสียง สำหรับการเลือกตั้งขั้นต้นของนายทรัมป์ ทำให้เห็นขึ้นมามีว่า ช่วงการของหาเสียงของนายโดนัลด์ ทรัมป์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วงหลักดังต่อไปนี้

ช่วงแรก: สร้างความโดดเด่น (visibility) เหนือผู้สมัครคนอื่น ๆ (มิถุนายน 2558-มกราคม 2559)

ช่วงสอง: สร้างแรงผลักดัน (momentum) กระแสความนิยมเหนือคู่แข่ง (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2559)

ช่วงสาม: การปูทางสู่เส้นชัย และมองไปข้างหน้า (เมษายน-มิถุนายน 2559)

จึงได้มีการแบ่งตารางลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญเป็นสามส่วน เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละช่วง ก่อนที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในภาพรวม เพื่อพยายามบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้ตั้งไว้ต่อไป

3.1.1 ช่วงแรก: สร้างความโดดเด่นเหนือผู้สมัครคนอื่น ๆ (มิถุนายน 2558-มกราคม 2559)

1) เป็นช่วงตั้งแต่การประกาศเปิดตัวของนายทรัมป์เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 ไปจนถึงสิ้นเดือนมกราคม 2559 ก่อนการเลือกตั้งขั้นต้นครั้งแรกที่มลรัฐไอโอวา ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้สมัครของพรรครีพับลิกันมีมากกว่า 10 ราย และทุกคนต่างพยายามสร้างภาพลักษณ์ของตนให้โดดเด่นออกมา และจุดประกายกระแสความนิยมในหมู่ประชาชนที่สนับสนุนพรรครีพับลิกัน ในช่วงดังกล่าว มีการโต้เถียงระหว่างผู้ท้าชิงต่างๆ 7 ครั้ง ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญให้ผู้ท้าชิงต่างๆ ได้แสดงบทบาทวิสัยทัศน์ และบุคลิกของตนให้ประชาชนสหรัฐฯ ทราบผ่านสื่อโทรทัศน์ นายทรัมป์เปิดตัวด้วยระดับความรู้จักรัศุนย์ในระดับต้นจากประชาชน และก็เริ่มนำในผลสำรวจคะแนนนิยม (polls) ต่างๆ ตั้งแต่ต้น

2) ในขณะเดียวกัน ช่วงแรกนี้ก็เป็นช่วงที่นายทรัมป์ได้เริ่มนำเสนอท่าทีของเขาในเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องการตรวจคนเข้าเมือง กรณีผู้อพยพชาวซีเรีย และท่าทีต่อชาวมุสลิม รวมทั้งการวิจารณ์โจมตีคู่แข่งคนอื่นๆ ทั้งในช่วงโต้เถียง หรือผ่านสื่อต่างๆ จึงเป็นช่วงที่สร้างและตอกย้ำภาพลักษณ์และบุคลิกของนายทรัมป์สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้

3) สิ่งที่สามารถสังเกตได้ชัดจากตารางข้างล่าง ซึ่งลำดับพัฒนาการการหาเสียงของนายทรัมป์ในช่วงดังกล่าว คือ คะแนนนิยมของนายทรัมป์จากจุดเปิดตัวแรกเริ่ม ได้ไต่เต้าขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง และเมื่อนายทรัมป์ได้เริ่มแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของตนต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบในทางลบต่อคะแนนนิยมของตนอย่างเป็นรูปธรรม หากแต่กลับทำให้เมื่อการหาเสียงผ่านไปกว่า 6 เดือนและเริ่มปี 2559 คะแนนนิยมของนายทรัมป์ได้เพิ่มขึ้นจากตอนเปิดตัวมากกว่าเท่าตัว

ตารางที่ 1 ลำดับเหตุการณ์สำคัญและคะแนนนิยม มิถุนายน 2558-มกราคม 2559

	เหตุการณ์	Poll 1	Poll 2	Poll 3
<u>มิถุนายน 2558</u>				
16 มิถุนายน	- นายโดนัลด์ ทรัมป์เปิดตัวอย่างเป็นทางการ - วิจารณ์นโยบายตรวจคนเข้าเมืองว่า ชาวเม็กซิกันที่เข้ามาส่วนใหญ่ฆ่าสัตว์เสพติด อาชญากรรมเข้ามาด้วย และเป็นพวกข่มขืน คำพูดสร้างความไม่พอใจอย่างกว้างขวาง			
29 มิถุนายน	Economist/YouGov		11	
<u>กรกฎาคม 2558</u>				
1 กรกฎาคม	Reuters/Ipsos	15		
6 กรกฎาคม	Economist/YouGov		15	
8 กรกฎาคม	Reuters/Ipsos	14		
15 กรกฎาคม	Reuters/Ipsos	17		
20 กรกฎาคม	Economist/YouGov		28	
22 กรกฎาคม	Reuters/Ipsos	28		
25 กรกฎาคม	CNN/ORC			18
<u>สิงหาคม 2558</u>				
4 สิงหาคม	Economist/YouGov		26	
5 สิงหาคม	Reuters/Ipsos	24		
6 สิงหาคม	การได้วาทะของผู้ชิงตำแหน่งผู้แทนพรรครีพับลิกันฯ ครั้งที่ 1 ที่เมืองคลีฟแลนด์ มลรัฐโอไฮโอ นายทรัมป์เป็นผู้ที่ได้พูดนานสุด และได้ปะทะคารมกับ นาง Megyn Kelly ผู้สื่อข่าวของสำนักข่าว Fox News หนึ่งในผู้ดำเนินรายการ			
10 สิงหาคม	Reuters/Ipsos	24		
12 สิงหาคม	Reuters/Ipsos	21		
16 สิงหาคม	เปิดเผยนโยบายตรวจคนเข้าเมือง มี 3 ประเด็นสำคัญ คือ 1.) จะสร้างกำแพงตลอดแนวชายแดนกับเม็กซิโก 2.) จะบังคับใช้กฎหมายป้องกันการลักลอบเข้าเมืองอย่างเคร่งครัด 3.) การส่งเสริมคนเข้าเมืองต้องปรับปรุงวิชาชีพ รายได้ และความมั่นคงของคนอเมริกันด้วย			24
18 สิงหาคม	Economist/YouGov		25	
19 สิงหาคม	Reuters/Ipsos	29		
26 สิงหาคม	Reuters/Ipsos	30		
<u>กันยายน 2558</u>				
8 กันยายน	CNN/ORC			32
9 กันยายน	Reuters/Ipsos	35		
15 กันยายน	Economist/YouGov		33	
16 กันยายน	การได้วาทะฯ ครั้งที่ 2 ที่เมืองซีมิแวลเลย์ แคลิฟอร์เนีย ซึ่งนายทรัมป์ได้รับการวิจารณ์จากการที่โจมตีสรีระของนางคาร์ลี ไฟโอ			

	เหตุการณ์	Poll 1	Poll 2	Poll 3
	รีนา (Carly Fiorina) ผู้สมัครชิงตำแหน่งอีกคน			
16 กันยายน	Reuters/Ipsos	35		
19 กันยายน	CNN/ORC			24
23 กันยายน	Reuters/Ipsos	30		
26 กันยายน	Reuters/Ipsos	32		
29 กันยายน	Economist/YouGov		25	
30 กันยายน	นายทรัมป์กล่าวที่มลรัฐนิวแฮมป์เชียร์ว่า ผู้อพยพชาวซีเรียอาจประกอบด้วยผู้ก่อการร้ายกลุ่ม ISIS ปลอมมา และจะเนรเทศผู้อพยพชาวซีเรียในสหรัฐฯ ดังกล่าว			
<u>ตุลาคม 2558</u>				
7 ตุลาคม	Reuters/Ipsos	31		
12 ตุลาคม	Economist/YouGov		28	
14 ตุลาคม	Reuters/Ipsos	33		
17 ตุลาคม	CNN/ORC			27
21 ตุลาคม	Reuters/Ipsos	31		
27 ตุลาคม	Economist/YouGov		32	
28 ตุลาคม	การได้วาทะ ครั้งที่ 3 ที่เมืองโบลเดอร์ มลรัฐโคโลราโด สื่อเห็นว่านายทรัมป์ไม่ได้โดดเด่นใดๆ	29		
<u>พฤศจิกายน 2558</u>				
4 พฤศจิกายน	Reuters/Ipsos	29		
9 พฤศจิกายน	Economist/YouGov		32	
10 พฤศจิกายน	การได้วาทะ ครั้งที่ 4 ที่เมืองมิลวอกี มลรัฐวิสคอนซิน ไม่มีผู้ทำชิงใดโดดเด่นเป็นพิเศษ			
11 พฤศจิกายน	Reuters/Ipsos	33		
18 พฤศจิกายน	Reuters/Ipsos	37		
19-21 พฤศจิกายน	หลังเหตุการณ์การร้ายที่กรุงปารีสเมื่อ 15 พฤศจิกายน ซึ่งกลุ่ม ISIS อ้างว่าอยู่เบื้องหลัง นายทรัมป์ได้ตอบคำถามสื่อหลายสำนักว่า สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลติดตามชาวมุสลิมทุกคนในสหรัฐฯ และสอดส่องตามมัสยิดบางแห่งในสหรัฐฯ (ภายหลังได้อ้างว่าสื่อ misquote)			
21 พฤศจิกายน	กล่าวที่มลรัฐอาลาบามาและอ่านรายงานโทรทัศน์ ABC This Morning ว่า เห็นโทรทัศน์ถ่ายทอดภาพ คนมุสลิมนับพันในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ตะโกนแสดงความยินดีเมื่อตึกเวิร์ลเทรดถูกทำลายเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 (สื่อต่างๆ ยังไม่พบคลิปวิดีโอที่นายทรัมป์กล่าวอ้างถึง)			
23 พฤศจิกายน	Economist/YouGov		36	
25 พฤศจิกายน	Reuters/Ipsos	37		
<u>ธันวาคม 2558</u>				
1 ธันวาคม	CNN/ORC			36

	เหตุการณ์	Poll 1	Poll 2	Poll 3
4 ธันวาคม	Reuters/Ipsos	35		
7 ธันวาคม	ออกแถลงการณ์ว่าประสงคิให้ห้ามชาวมุสลิมเดินทางเข้า สหรัฐฯ ชั่วคราว (หลังเกิดเหตุการณ์ยิงสังหารหมู่ที่เมืองซิน เบอร์นาดีโน มลรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยผู้ที่ต้องสงสัยอาจ เกี่ยวข้องกับ ISIS)			
9 ธันวาคม	Reuters/Ipsos และ Economist/YouGov	37	35	
15 ธันวาคม	การไต่สวน ครั้งที่ 5 ที่เมืองลาสเวกัส มลรัฐเนวาดา ซึ่งนาย ทรัมป์ได้โต้กับนายเจป บุช เกี่ยวกับนโยบายด้านต่างประเทศ และข้อเสนอให้ห้ามชาวมุสลิมเข้าประเทศ			
16 ธันวาคม	Reuters/Ipsos	36		
21 ธันวาคม	Economist/YouGov และ CNN/ORC		35	39
23 ธันวาคม	Reuters/Ipsos	39		
30 ธันวาคม	Reuters/Ipsos	39		
<u>มกราคม 2559</u>				
6 มกราคม	Reuters/Ipsos และ Economist/YouGov	42	36	
11 มกราคม	Economist/YouGov		36	
13 มกราคม	Reuters/Ipsos	38		
14 มกราคม	การไต่สวน ครั้งที่ 6 ที่เมืองนอร์ทฮาลสตัน มลรัฐเซาท์แค โรไลนา			
19 มกราคม	Economist/YouGov		38	
20 มกราคม	Reuters/Ipsos	36		
24 มกราคม	CNN/ORC			41
28 มกราคม	การไต่สวน ครั้งที่ 7 ที่เมืองเดสมอยส์ มลรัฐไอโอวา ซึ่งนาย ทรัมป์ปฏิเสธที่จะเข้าร่วมเนื่องจากมีปัญหากับนาง Megyn Kelly จากการไต่สวนเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม			
30 มกราคม	Economist/YouGov		43	

หมายเหตุ: Poll 1: Reuters Ipsos Poll 2: Economist/YouGov Poll 3: CNN/ORC

3.1.2 ช่วงสอง: สร้างแรงผลักดันกระแสนิยมเหนือคู่แข่ง (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2559)

1) เป็นช่วงตั้งแต่การเลือกตั้งขั้นต้นสนามแรกที่มลรัฐไอโอวา (Iowa Caucus) ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 ไปจนถึงปลายเดือนเมษายน 2559 ถือเป็นการสิ้นสุดของช่วงการหาเสียงทั่วไป และการเข้าสู่ฤดูการเลือกตั้งขั้นต้นที่แท้จริง โดยมีการเลือกตั้งขั้นต้นที่ได้รับการจับตามองอย่างใกล้ชิดตั้งแต่การเลือกตั้งที่มลรัฐไอโอวา ตามด้วยการเลือกตั้งที่มลรัฐนิวแฮมป์ไชร์ ไปจนถึงการเลือกตั้งครั้งสำคัญในเดือนมีนาคมสองวัน คือในวันที่ 1 และ 15 มีนาคม 2559 ที่เรียกว่า Super Tuesday I และ II ตามลำดับเพราะเป็นวันที่มีการเลือกตั้งขั้นต้นพร้อมกันในมลรัฐต่างๆ มากถึง 11 มลรัฐสำหรับ Super Tuesday I และ 5 มลรัฐสำหรับ Super Tuesday II และมีจำนวนผู้แทนเป้าหมาย (delegates) รวมจากทุกมลรัฐที่เกี่ยวข้องมากถึง 600 คนจาก Super Tuesday I และ 358 คนจาก

Super Tuesday II หรือมากกว่าครึ่งของจำนวนผู้แทนเป้าหมาย 1237 คนที่ผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีจะต้องได้รับ

2) การเลือกตั้งขั้นต้นเปิดขึ้นด้วยชัยชนะของวุฒิสมาชิกเท็ด ครูซ (Ted Cruz) ที่มลรัฐโอไฮโอเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ โดยมีนายทรัมป์เป็นที่สอง แต่ในการเลือกตั้งที่นิวแฮมป์ไชร์ 2 วันถัดมา นายทรัมป์ก็กำชัย ทำให้ยังสามารถรักษา momentum ในฐานะผู้นำกลุ่มผู้ท้าชิงต่างๆ ได้ ในขณะที่ตลอดเดือนกุมภาพันธ์ คู่แข่งสำคัญหลายรายต่างก็ถอนตัวจากการชิงตำแหน่งผู้แทนพรรคฯ เมื่อไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง เช่น นายแรนด์ พอล (Rand Paul) นายริก แซนโทรม (Rick Santorum) ผู้ว่าการมลรัฐฯ คริส คริสตี้ (Chris Christie) และนางคาร์ลี ฟิโอรีนา (Carly Fiorina) อดีตผู้บริหารบริษัท HP ตามด้วยอดีตผู้ว่ามลรัฐเจป บุช (Jeb Bush) น้องชายของอดีตประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ทำให้เหลือผู้ท้าชิงที่สำคัญต่อนายทรัมป์เพียงวุฒิสมาชิกครูซ วุฒิสมาชิกมาร์โก รูบิโอ (Marco Rubio) นายแพทย์เบน คาร์สัน (Ben Carson) และอดีตผู้ว่าการมลรัฐฯ จอห์น คาสิช (John Kasich)

3) เดือนมีนาคมเป็นเดือนสำคัญที่ช่วยผลักดันการระดมผู้แทนเป้าหมายของนายทรัมป์ให้คืบหน้าอย่างแท้จริง เพราะนายทรัมป์สำคัญกำชัยอย่างชัดเจนใน Super Tuesday I และ II โดยได้ผู้แทนเป้าหมายมากถึง 485 คน ทั้งห่าที่สองคือนายครูซ ที่ได้เพียง 300 คน และถือเป็นการสร้าง momentum สำคัญให้นายทรัมป์ และเป็นปัจจัยที่ทำให้นายคาร์สันและนายรูบิโอ ซึ่งชั่วการเมืองปรกติตั้งความหวังให้เป็นผู้แทนสายกลางที่จะสืบนายทรัมป์ได้ ต่างประกาศถอนตัวออกจากการแข่งขัน

4) แม้นายทรัมป์ยังคงจุดประกายความไม่พอใจในสังคม โดยการวิจารณ์พระสันตะปาปาฟรานซิส และไม่ยอมประณามนายเดวิด ดูก (David Duke) อดีตผู้นำกลุ่มเหยียดผิวหัวรุนแรง Ku Klux Klan (KKK) ที่ออกมากล่าวสนับสนุนนายทรัมป์ เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งสองประเด็นไม่ได้ทำให้คะแนนนิยมของนายทรัมป์ลดลงแต่อย่างใด หากแต่จากการติดตามจากตารางด้านล่าง จะเห็นได้ชัดว่าคะแนนนิยมของนายทรัมป์ยังคงแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอยู่เฉลี่ยเกินร้อยละ 40 ในช่วงปลายเดือนมีนาคม 2559

ตารางที่ 2 ลำดับเหตุการณ์สำคัญและคะแนนนิยม กุมภาพันธ์-มีนาคม 2559

	เหตุการณ์	Poll 1	Poll 2	Poll 3
<u>กุมภาพันธ์ 2559</u>				
1 กุมภาพันธ์	วุฒิสมาชิกเท็ด ครูซ มีชัยเหนือนายทรัมป์ในการเลือกตั้งขั้นต้นครั้งแรกที่มลรัฐไอโอวา (Iowa Caucus)			
3 กุมภาพันธ์	นายแรนด์ พอล และนายริค แชนโธรม์ประกาศถอนตัวจากการลงชิงตำแหน่งผู้แทนพรรครีพับลิกัน	36		
6 กุมภาพันธ์	การไต่สวน ครั้งที่ 8 ที่เมืองแมนเชสเตอร์ มลรัฐนิวแฮมป์ไชร์ โดยนายทรัมป์ได้ปะทะคารมกับนายบิชอปอีกครั้ง			
9 กุมภาพันธ์	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐนิวแฮมป์ไชร์			
10 กุมภาพันธ์	นายคริส คริสตี้และนางคาร์ลี ไฟโอรีนาประกาศถอนตัวจากการลงชิงตำแหน่งผู้แทนพรรครีพับลิกัน	35		
13 กุมภาพันธ์	การไต่สวน ครั้งที่ 9 ที่เมืองซาลสตัน รัฐเซาท์แคโรไลนา			
15 กุมภาพันธ์	Economist/YouGov		39	
17 กุมภาพันธ์	Reuters/Ipsos	40		
20 กุมภาพันธ์	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่รัฐเซาท์แคโรไลนา นายเจป บุชประกาศถอนตัว			
23 กุมภาพันธ์	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐเนวาดา			
24 กุมภาพันธ์	Reuters/Ipsos	42		
25 กุมภาพันธ์	การไต่สวน ครั้งที่ 10 ที่เมืองฮุสตัน มลรัฐเท็กซัส			
27 กุมภาพันธ์	Economist/YouGov และ CNN/ORC		44	49
28 กุมภาพันธ์	- นายทรัมป์แสดงความไม่พอใจพระสันตะปาปาฟรานซิสที่ได้ตำหนินโยบายตรวจคนเข้าเมืองของนายทรัมป์ (ต่อมานายทรัมป์ได้พยายาม tone down ทำที่ดังกล่าว) - ในการให้สัมภาษณ์ CNN หลีกเลี่ยงที่จะประณามนายเดวิด ดิก อดีตผู้นำกลุ่ม KKK ซึ่งได้ออกมาสนับสนุนนายทรัมป์ (ต่อมาอ้างว่าไม่เข้าใจคำถาม เพราะไม่โทรศัพท์ไม่ได้)			
<u>มีนาคม 2559</u>				
1 มีนาคม	Super Tuesday I นายทรัมป์มีชัยในการมลรัฐอาลาบามา อาร์คันซอร์ จอร์เจีย แมสซาชูเซตส์ เทนเนสซี เวอร์มอนต์ และเวอร์จิเนีย แต่พ่ายต่อนายครุซในมลรัฐเท็กซัส อาลัสกา และโอคลาโฮมา และต่อวุฒิสมาชิกมาร์โค รูบิโอในมลรัฐมินนิโซตา			
2 มีนาคม	Reuters/Ipsos	41		
3 มีนาคม	การไต่สวน ครั้งที่ 11 ที่เมืองดีทรอยต์ มลรัฐมิชิแกน			
4 มีนาคม	นายเบน คาร์สันประกาศถอนตัว			
5 มีนาคม	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐเคนตักกี และลุยเซียนา แต่พ่ายต่อนายครุซในมลรัฐแคนซัสและเมน			
9 มีนาคม	Reuters/Ipsos	41		
10 มีนาคม	การไต่สวน ครั้งที่ 12 ที่เมืองไมอามี มลรัฐฟลอริดา			

	เหตุการณ์	Poll 1	Poll 2	Poll 3
12 มีนาคม	นายรูบีโอมีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นของกรังวอลชิงตันดีซี นายครุซมีชัยในมลรัฐไวโอมิง		53	
15 มีนาคม	- Super Tuesday II นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐฟลอริดา อิลลินอย มิสซูรี และนอร์ทแคโรไลนา อดีตผู้ว่าการรัฐจอร์เจีย คาซิมีมีชัยในมลรัฐโอไฮโอ - นายมาร์โค รูบิโอประกาศถอนตัว			
16 มีนาคม	Reuters/Ipsos	46		
20 มีนาคม	CNN/ORC			47
22 มีนาคม	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐอาร์โซนา และยูทาห์			
23 มีนาคม	Reuters/Ipsos	45		
29 มีนาคม	Economist/YouGov		48	
31 มีนาคม	Reuters/Ipsos	44		

หมายเหตุ: Poll 1: Reuters Ipsos Poll 2: Economist/YouGov Poll 3: CNN/ORC

3.1.3 ช่วงสาม: การปูทางสู่เส้นชัย และมองไปข้างหน้า (เมษายน-มิถุนายน 2559)

1) เป็นช่วงที่ทุกฝ่ายยอมรับโดยปริยายแล้วว่านายทรัมป์จะเป็นผู้กำชัยในการเป็นผู้นำชิงของพรรครีพับลิกัน เพื่อไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ โดยเป็นช่วงที่ความหวังสุดท้ายของผู้ที่ต่อต้านนายทรัมป์ ต่างฝากไว้กับวุฒิสมาชิกเท็ด ครูซ และอดีตผู้ว่าการมลรัฐจอร์เจีย คาซิค แต่ทั้งสองก็ไม่สามารถกระตุ้นคะแนนนิยมของตนเองให้ท้าทายนายทรัมป์ได้อย่างจริงจัง จนทั้งสองได้ประกาศถอนตัวจากการแข่งขันเมื่อต้นเดือนพฤษภาคม 2559

2) การถอนตัวของผู้ท้าชิงคนอื่นๆ ทั้งหมด ทำให้นายทรัมป์ไร้คู่แข่งในการเลือกตั้งขั้นต้นที่เหลือ และสามารถมองไปข้างหน้าถึงการต่อสู้กับนางฮิลลารี คลินตัน ว่าที่ผู้ท้าชิงของพรรคเดโมแครต และการหาทางประนีประนอมกับผู้บริหารในพรรครีพับลิกัน เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นสำหรับการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งก็ได้รับการตอบสนองแบบไม่ค่อยเต็มใจจากผู้บริหารพรรครีพับลิกัน แม้จะยังคงมีหลายฝ่ายที่ยังคงพยายามหาทางเลือกอื่นๆ ที่ไม่ใช่ทรัมป์

3) ในช่วงนี้ คะแนนนิยมของนายทรัมป์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเมื่อคู่แข่งคนอื่นๆ ถอนตัวออกไปทีละคน

ตารางที่ 3 ลำดับเหตุการณ์สำคัญและคะแนนนิยม เมษายน-มิถุนายน 2559

	เหตุการณ์	Poll 1	Poll 2	Poll 3
<u>เมษายน 2559</u>				
5 เมษายน	นายครุซมีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐวิสคอนซิน			
6 เมษายน	Reuters/Ipsos	39		
11 เมษายน	Economist/YouGov		53	
13 เมษายน	Reuters/Ipsos	44		
19 เมษายน	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐนิวเจอร์ซีย์			
20 เมษายน	Reuters/Ipsos	49		
26 เมษายน	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐคอนเนคติกัต เดลาแวร์ แมรีแลนด์ เพนซิลเวเนีย และโรดไอแลนด์		49	
27 เมษายน	นายทรัมป์แถลงนโยบายต่างประเทศของตน โดยจะเน้นเรื่อง การให้ความสำคัญลำดับแรกกับผลประโยชน์ของประชาชนอเมริกัน และความมั่นคงของสหรัฐฯ (America First)	49		
<u>พฤษภาคม 2559</u>				
1 พฤษภาคม	CNN/ORC			48
3 พฤษภาคม	- นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐอินเดียนา - วุฒิสมาชิกเท็ด ครูซประกาศถอนตัว			
4 พฤษภาคม	ผู้ทำชิงคนสุดท้าย คือ อดีตผู้ว่าการมลรัฐ จอห์น คาซิค ประกาศถอนตัว นายทรัมป์ไร้คู่แข่งแล้ว	55		
10 พฤษภาคม	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐเวอร์จิเนีย และเนบราสกา			
17 พฤษภาคม	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐโอเรกอน			
24 พฤษภาคม	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐวอชิงตัน			
26 พฤษภาคม	สื่อมวลชนประกาศว่า นายทรัมป์ได้ผู้แทนพรรคฯ เกิน 1237 คน ซึ่งเป็นเสียงข้างมากพอที่จะสนับสนุนให้เป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ			
<u>มิถุนายน 2559</u>				
7 มิถุนายน	นายทรัมป์มีชัยในการเลือกตั้งขั้นต้นที่มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มอนทานา นิวเจอร์ซีย์ นิวเม็กซิโก และเซาท์ดาโกตา			
<u>กรกฎาคม 2559</u>				
18-21 กรกฎาคม	การประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกัน (Republican National Convention) นายทรัมป์ได้รับเลือกเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ			
25-28 กรกฎาคม	การประชุมใหญ่ของพรรคเดโมแครต (Democratic National Convention) นางฮิลลารี คลินตันได้รับเลือกเป็นผู้แทนพรรคเดโมแครตไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ			

หมายเหตุ: Poll 1: Reuters Ipsos Poll 2: Economist/YouGov Poll 3: CNN/ORC

3.1.4 ช่วงสี่: การประชุมใหญ่ของพรรคทั้งสอง (กรกฎาคม 2559)

1) การประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกัน เพื่อเลือกผู้แทนพรรคฯ ไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ มีขึ้นที่เมืองคลีฟแลนด์ มลรัฐโอไฮโอ ระหว่างวันที่ 18-21 กรกฎาคม 2559 โดยถือเป็นการเปิดตัวผู้ที่พร้อมจะแข่งขันกับนายทรัมป์เพื่อชิงตำแหน่งรองประธานาธิบดีสหรัฐฯ คือ นายไมค์ เพ็นซ์ (Mike Pence) ผู้ว่าการมลรัฐอินเดียนา โดยการประชุมฯ เป็นบรรยากาศที่สื่อให้เห็นถึงความขัดแย้งและขาดความสามัคคีภายในพรรครีพับลิกันต่อชัยชนะของนายทรัมป์ โดยผู้อาวุโสที่สำคัญของพรรคฯ หลายๆ ท่าน อาทิ อดีตประธานาธิบดีบุชทั้งพ่อและลูก ต่างไม่ได้เข้าร่วม และผู้ใหญ่ในพรรคที่สำคัญ อาทิ นายพอล ไรอัน ประธานสภาผู้แทนราษฎร ก็ได้กล่าวสุนทรพจน์โดยไม่ได้เอ่ยสนับสนุนนายทรัมป์อย่างชัดแจ้ง ในขณะที่คู่แข่งของนายทรัมป์อย่างวุฒิสมาชิกเท็ด ครูซ นอกจากจะไม่ได้กล่าวสนับสนุนนายทรัมป์แล้ว ยังขอให้สมาชิกพรรคฯ ใช้วิจารณญาณในการเลือกผู้แทนพรรคฯ ไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ทำให้ถูกโหม่อย่างรุนแรงโดยสมาชิกพรรคฯ ที่สนับสนุนนายทรัมป์ โดยนายครูซให้เหตุผลต่อมาว่า ไม่อาจให้อภัยนายทรัมป์ผู้ซึ่งได้กล่าวโจมตีภริยาและบิดาของเขา นอกจากนี้ ในช่วงต้นของการประชุมฯ ได้มีความพยายามขอปรับแก้กระบวนการลงคะแนนเลือกผู้แทนพรรคฯ โดยกลุ่มที่ต่อต้านนายทรัมป์ แต่ได้รับการสกัดกั้นโดยทีมของนายทรัมป์

ทีมนายทรัมป์ได้แก้เกมโดยให้ผู้ขึ้นปราศรัยต่างๆ ซึ่งแทบไม่มีผู้ใหญ่หรือดาวเด่นของพรรคฯ เน้นเป้าหมายไปโจมตีนางคลินตันอย่างหนักหน่วง ซึ่งเป็นเป้าหมายที่แทบทุกฝ่ายในพรรคฯ มีความเห็นพ้องต้องกัน และพยายามเรียกเสียงสนับสนุนจากกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) โดยให้นักธุรกิจสำคัญที่ประกาศตนว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ คือ นายปีเตอร์ ธีล (Peter Thiel) ขึ้นปราศรัยด้วย พร้อมทั้งให้ครอบครัวของนายทรัมป์ ออกมากล่าวแนะนำและชื่นชมนายทรัมป์ผ่านการเล่าถึงมิติด้านครอบครัวของนายทรัมป์ แต่ก็เกิดประเด็นวิภาควิจารณ์ขึ้นมาเมื่อสื่อสังเกตเห็นว่าสุนทรพจน์ของนางเมลานี ทรัมป์ (Melanie Trump) ภรรยาของนายทรัมป์ มีหลายตอนที่ใกล้เคียงกับสุนทรพจน์เมื่อสี่ปีก่อนของนางมิเชล โอบามา (Michelle Obama) สตรีหมายเลขหนึ่งของสหรัฐฯ ซึ่งต่อมาทีมงานนายทรัมป์ต้องออกมายอมรับผิด และอ้างว่าเป็นความผิดพลาดของสมาชิกในทีม แต่ก็ได้กลายเป็นประเด็นที่เบี่ยงเบนความสนใจด้านบวกจากสุนทรพจน์ของนางทรัมป์ไปในทางลบแล้ว

นายทรัมป์เองได้กล่าวสุนทรพจน์ในวันสุดท้ายนาน 75 นาที⁷ ซึ่งเป็นสุนทรพจน์ของผู้รับตำแหน่งผู้ทำชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ที่ยาวที่สุดคนนึง โดยนายทรัมป์ไม่ได้พยายามแสวงหาพันธมิตรเพิ่มเติมจากกลุ่มที่มีอยู่เดิม หรือแสดงวิสัยทัศน์ทางนโยบายดังที่หลายฝ่ายคาดหวัง แต่ได้ตอกย้ำประเด็นที่หาเสียงเดิมๆ โดยเฉพาะด้านการบังคับใช้กฎหมาย และนำเสนอตนเองเป็นผู้เดียวที่จะแก้ไขปัญหาคาใจของสหรัฐฯ ได้ พร้อมทั้งอาสาเป็นผู้สมัครที่จะให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างแท้จริง ซึ่งผู้สังเกตการณ์หลายฝ่ายเห็นว่านายทรัมป์ไม่ได้ใช้โอกาสอันดีดังกล่าวปรับบุคลิกและภาพลักษณ์ของเขาให้อ่อนลงเพื่อเพิ่มโอกาสในการได้พันธมิตรจากภาคส่วนอื่นๆ และในการรวมพรรคฯ ให้เป็นปีกแผ่นหลังเขา แต่กลับเน้นย้ำประเด็นที่ก่อให้เกิดความหวาดกลัวเกี่ยวกับสถานะของสหรัฐฯ ที่สถาบันทางการเมืองดั้งเดิมไม่สามารถแก้ไขได้ เพื่อนำเสนอ

⁷ POLITICO, Full text: Donald Trump 2016 RNC draft speech transcript [Online], 2016, Available from: <http://www.politico.com/story/2016/07/full-transcript-donald-trump-nomination-acceptance-speech-at-rnc-225974> [2016, August 4].

ตนเองเป็นทางเลือกที่เหมาะสมทางเลือกเดียว ซึ่งแนวทางดังกล่าวเป็นแนวทางที่ได้กระแสตอบรับอย่างดียิ่งจากผู้สนับสนุนนายทรัมป์อยู่แล้ว แต่ไม่ได้ช่วยเสริมสร้างความสามัคคีในพรรคฯ

2) การประชุมใหญ่ของพรรคเดโมแครต (Democratic National Convention) เพื่อเลือกผู้แทนพรรคฯ ไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดี มีขึ้นที่เมืองฟิลาเดลเฟีย มลรัฐเพนซิลเวเนีย ระหว่างวันที่ 25-28 กรกฎาคม 2559 โดยถือเป็นการเปิดตัวผู้ที่พร้อมแข่งขันกับนางคลินตันเพื่อชิงตำแหน่งรองประธานาธิบดีสหรัฐฯ คือ นายทิม เคน (Tim Kaine) วุฒิสมาชิกจากมลรัฐเวอร์จิเนีย บรรยายการประชุมนั้น มีความสดใสที่แตกต่างจากบรรยากาศของพรรครีพับลิกัน นางคลินตันได้รับการสนับสนุนจากบุคคลสำคัญในพรรคฯ มากมาย อาทิ อดีตประธานาธิบดีบิล คลินตัน (Bill Clinton) สามี ประธานาธิบดีบารัค โอบามา นายไมเคิล บลูมเบิร์ก (Michael Bloomberg) มหาเศรษฐีนักธุรกิจชื่อดัง และอดีตนายกเทศมนตรีนครนิวยอร์ก ซึ่งปัจจุบันมีสังกัดอิสระ ไม่ได้สังกัดพรรคใด และจากนายดัก เอลเมท์ส (Doug Elmets) อดีตโฆษกของอดีตประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน ซึ่งโดยปรกติสังกัดพรรครีพับลิกัน ซึ่งทั้งนายบลูมเบิร์กและนายเอลเมท์สต่างประกาศว่า ได้ออกมาสนับสนุนนางคลินตันในครั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถยอมรับในนายทรัมป์ได้ ผู้สนับสนุนนางคลินตันได้ออกมาปราศรัยโจมตีนิสัยใจคอและวิจารณ์ญาณของนายทรัมป์ว่าไม่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งประธานาธิบดี โดยเฉพาะกรณีนายคิซร์ ข่าน (Khizr Khan) บิดาทหารมุสลิมอเมริกันที่ได้พลีชีพในอัฟกานิสถาน ที่ได้ปราศรัยตั้งข้อสังเกตถึงระดับการขาดความเข้าใจในรัฐธรรมนูญสหรัฐฯ ของนายทรัมป์ และวิจารณ์ว่านายทรัมป์เคยมีประวัติการเสียดสีเพื่อชาติหรือไม่ ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างกึกก้องจากสมาชิกพรรคฯ ที่เข้าร่วมประชุมฯ (ซึ่งต่อมาทำให้นายทรัมป์ได้ออกมาตอบโต้ผ่านสื่อ จนได้รับกระแสตอบรับในทางลบอย่างมากจากหลายฝ่าย) ในขณะที่นางคลินตันได้นำเสนอตนเองเป็นผู้แทนแห่งความหวังที่จะนำประเทศเดินหน้าไปข้างหน้าร่วมกัน และปฏิเสธแนวทางของนายทรัมป์ที่ระบุว่าเป็นผู้เดียวที่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้⁸

ผลการประชุมใหญ่ของพรรคเดโมแครตได้ช่วยผลักดันให้ในผลสำรวจคะแนนนิยมเมื่อต้นเดือนสิงหาคม 2559 นางคลินตันได้ถีบตัวขึ้นน่านายทรัมป์อย่างชัดเจน 9 จุด คือ ร้อยละ 47 ต่อ 38 ในการสำรวจความคิดเห็นของสำนักข่าว NBC/หนังสือพิมพ์ Wall Street Journal⁹ และร้อยละ 52 ต่อ 43 ในการสำรวจความคิดเห็นของสำนักข่าว CNN/สถาบัน ORC¹⁰

⁸ POLITICO, Full text: Hillary Clinton's DNC speech [Online], 2016, Available from:

<http://www.politico.com/story/2016/07/full-text-hillary-clintons-dnc-speech-226410> [2016, August 4].

⁹ Dann, Carrie, NBC/WSJ Poll: Hillary Clinton Jumps to Nine Point Lead Over Donald Trump [Online], 2016, Available from: <http://www.nbcnews.com/politics/first-read/nbc-wsj-poll-clinton-jumps-nine-point-lead-over-trump-n623131> [2016, August 4].

¹⁰ Agiesta, Jennifer, Post-convention poll: Clinton retakes lead over Trump [Online], 2016, Available from: <http://edition.cnn.com/2016/08/01/politics/trump-vs-clinton-presidential-polls-election-2016/> [2016, August 4].

3.2 ผลการศึกษา

3.2.1 พื้นฐานของกระแสความนิยมในตัวนายโดนัลด์ ทรัมป์ และความหมายต่อการเมืองภายในสหรัฐฯ ก่อนการเลือกตั้งในเดือนพฤศจิกายน 2559

1) จากการติดตามเส้นทางการหาเสียงของนายโดนัลด์ ทรัมป์ เพื่อเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ นับตั้งแต่การประกาศลงสมัครแข่งขันอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 จนถึงเดือนพฤษภาคม 2559 ที่นายทรัมป์สามารถรวบรวมคะแนนเสียงสนับสนุนเกิน 1237 เสียง เพียงพอที่จะได้รับเลือกเป็นผู้แทนของพรรครีพับลิกัน ในการประชุมใหญ่ของพรรคฯ ระหว่างวันที่ 18-21 กรกฎาคม 2559 เพื่อไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ กับนางฮิลลารี คลินตัน ผู้แทนพรรคเดโมแครต ในการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 นั้น สามารถสรุปเอกลักษณ์สำคัญของการหาเสียงของนายทรัมป์ได้ ดังนี้

- นายทรัมป์เป็น “คนนอก” กลไกพรรครีพับลิกันปกติ ไม่ใช่ผู้ที่เติบโตในตำแหน่งทางการเมืองของพรรครีพับลิกันแบบผู้ทำชิงคนอื่น ๆ อาทิ เป็นวุฒิสมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้ว่าการมลรัฐ แต่เป็นผู้ที่มาจากภาคเอกชน รวมทั้งเคยสนับสนุนพรรคเดโมแครตอยู่ช่วงหนึ่ง ก่อนที่จะกลับมาจดทะเบียนเป็นผู้สนับสนุนพรรครีพับลิกันอีกครั้งเมื่อปี 2552 นี้เอง¹¹

- เป็นผู้ทำชิงที่มีชื่อที่เป็นที่คุ้นเคย (name recognition) สูงเป็นทุนเดิม ในฐานะเซเลบริตี้ในวงการธุรกิจ บันเทิง และสังคม รวมทั้งบทบาท “ซีอีโอ” ที่แสดงออกผ่านรีเอลิตี้โชว์ที่เขาดำเนินรายการอย่าง The Apprentice โดยผลสำรวจหนึ่งพบว่าสมาชิกพรรครีพับลิกันทั่วประเทศรู้จักนายทรัมป์มากถึงร้อยละ 92¹²

- นายทรัมป์จึงมีแบรนด์ดังภาพลักษณ์ตนเองฝังในหัวประชาชนทั่วไปในระดับหนึ่งแล้วว่า เป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ กล้าพูด กล้าทำ โผงผางถึงลูกถึงคน มีฝีปากกล้าที่วิจารณ์ได้ในแทบทุกสิ่ง โดยแทบไม่คำนึงหรือเคารพกาลเทศะ และเป็นภาพลักษณ์ที่นายทรัมป์พยายามเสริมสร้างมาโดยตลอดในช่วงหลายปีที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ ซึ่งก็เป็นช่วงที่นายทรัมป์ได้พิจารณาเป็นระยะๆ ว่าจะลงสมัครแสวงหาตำแหน่งผู้นำสูงสุดของประเทศหรือไม่ แต่ภาพลักษณ์ดังกล่าวก็ทำให้มีทั้งผู้ชื่นชมและเกลียด โดยในผลสำรวจข้างต้น พบว่ามีผู้เห็นว่านายทรัมป์มีภาพลักษณ์ที่น่าชื่นชม (favorable) เพียงร้อยละ 56

- ในการหาเสียงครั้งนี้ นายทรัมป์ได้ใช้ภาพลักษณ์ของตนเองเป็นจุดแข็งในการหาเสียง โดยชูความเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ มากประสบการณ์ และเป็น “คนนอก” ให้เป็น

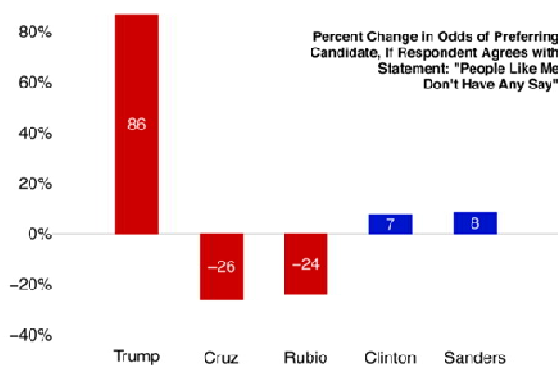
¹¹ นายทรัมป์เคยเปลี่ยนสังกัดพรรคหลายครั้ง โดยเคยเปลี่ยนจากสังกัดพรรครีพับลิกันไปสังกัดพรรคปฏิรูป (Reform) เมื่อปี 2542 ก่อนที่จะสลับไปสังกัดพรรคเดโมแครตเมื่อปี 2544 และเปลี่ยนสังกัดจากพรรคเดโมแครตกลับมาพรรครีพับลิกันเมื่อปี 2552 ที่ผ่านมา นายทรัมป์เคยบริจาคเงินสนับสนุนนักการเมืองจากทั้งฝั่งพรรครีพับลิกันและเดโมแครต โดยเคยสนับสนุนวุฒิสมาชิกเท็ด เคนเนดี (Ted Kennedy) และจอห์น เคอร์รี (John Kerry) ของพรรคเดโมแครต และวุฒิสมาชิกจอห์น แม็คเคน (John McCain) และอดีตรองประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ของพรรครีพับลิกัน

¹² Dugan, Andrew, Gallup Poll: Among Republicans, GOP Candidates Better Known Than Liked [Online], 2015, Available from: <http://www.gallup.com/poll/184337/among-republicans-gop-candidates-better-known-liked.aspx>, [2016, August 4].

จุดแข็งในการหาเสียงว่า เป็นผู้ที่จะสามารถมาใช้แก้ไขปัญหานักการเมืองปรกติไม่สามารถหรือไม่กล้าแก้ไขได้ หรืออีกนัย คือ การหาเสียงแข่งขันกับผู้หาเสียงแบบเดิมๆ (run against the establishment) หรือที่เรียกกันว่า anti-establishment candidate

- การที่นายทรัมป์เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นเซเลบริตี้ที่สร้างข่าวและความสนใจอยู่ตลอด และไม่สนใจความถูกต้องทางการเมือง ทำให้นายทรัมป์ไม่จำเป็นต้องลงทุนซื้อพื้นที่สื่อเพื่อหาเสียงนัก เมื่อเทียบกับคู่แข่งของเขาคนอื่นๆ แต่มีสื่อคอยติดตามและให้ข่าวอยู่ตลอดเวลาอย่างล้นหลาม

- ในขณะเดียวกัน โดยที่การเมืองสหรัฐฯ เรียกได้ว่าเป็นระบบการเมืองสองพรรค (Two-Party System) การที่นายทรัมป์มีภาพลักษณ์เป็นคนนอก แต่เลือกสมัครหาเสียงการเลือกตั้งขั้นต้นของพรรครีพับลิกัน ทำให้นายทรัมป์ลดความเสี่ยงจากการเป็นผู้สมัครอิสระ ที่จะเสียเปรียบในเวทีแข่งขันระดับชาติจากทั้งการไม่มีกลไกพรรคหลักสองพรรคสนับสนุน รวมทั้งต้องแข่งขันกับพรรคหลักทั้งสองพรรค ซึ่งยากที่ผู้สมัครอิสระหรือพรรคอื่นจะสร้างคะแนนนิยมได้มากพอที่จะประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งทั่วไปเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ดังเห็นได้จากกรณีอดีตประธานาธิบดีธีโอดอร์ โรสเวลต์ เมื่อปี 2455 และนายรอสส์ เพอร์โต เมื่อปี 2535 และ 2539

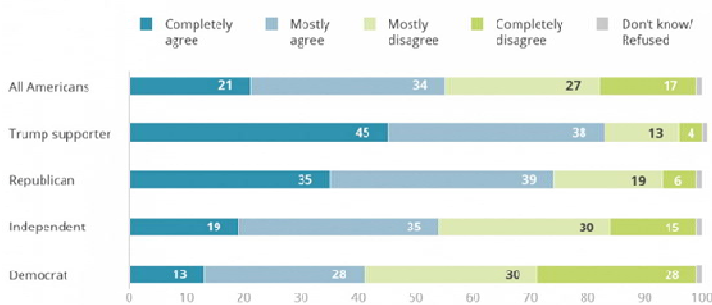
ภาพที่ 4 ผู้ที่รู้สึกว่ามีเสียงหรืออำนาจ

ที่มา: Rand Corporation

2) สื่อและสถาบันวิชาการส่วนใหญ่ได้วิเคราะห์ว่า ฐานคะแนนเสียงสำคัญของนายทรัมป์ตลอดกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้นของพรรครีพับลิกัน คือ คนผิวขาวที่ไม่มีปริญญาระดับมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของนายทรัมป์แสดงให้เห็นว่าฐานเสียงดังกล่าว แม้จะสำคัญ แต่ไม่น่าจะเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่นิยมในตัวนายทรัมป์ ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอื่นๆ นอกเหนือจากกลุ่มดังกล่าวด้วย ซึ่งการสำรวจคะแนนนิยมโดย Rand Corporation พบว่า ผู้ที่มีความรู้สึกว่ามีเสียงหรือมีอำนาจที่จะโน้มน้าวการดำเนินการของรัฐบาล (กลุ่มที่รู้สึกว่ามีเสียง) ร้อยละ 86.5 มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนนายทรัมป์ โดยปัจจัยดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดที่น่าจะสนับสนุนนายทรัมป์ได้แม่นยำกว่าตัวชี้วัดอื่นๆ เช่น อายุ เชื้อชาติ การศึกษา รายได้ หรือมุมมองต่อ

มุสลิม ชาวเม็กซิกัน และแรงงานผิดกฎหมาย¹³ ในขณะเดียวกัน ผลการสำรวจโดย Public Religion Research Institute (PRRI) และ Brookings Institute พบว่า ผู้ที่สนับสนุนนายทรัมป์ เป็นผู้ที่มีมุมมองที่ค่อนข้างสอดคล้องกับผู้สนับสนุนพรรครีพับลิกันโดยรวม แต่จะมีแนวโน้มที่มีความห่วงกังวลต่อเรื่องแรงงานต่างชาติ และผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์และการค้าเสรีมากกว่า รวมทั้งมีแนวโน้มสนับสนุนให้สหรัฐฯ มีนโยบายที่มองเข้าหาตนเองมากขึ้น และเห็นว่าประเทศอาจจำเป็นต้องมีผู้นำที่พร้อม “แหกกฎ” บ้าง¹⁴

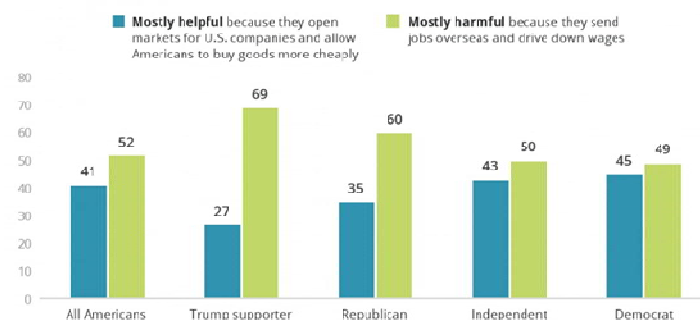
FIGURE 9. The American way of life needs to be protected against foreign influence
By party affiliation

Source: PRRI/Brookings 2016 Immigration Survey.

ภาพที่ 5 ความเห็นต่อคำถามว่า วิถีชีวิตอเมริกันต้องได้รับการคุ้มครองจากอิทธิพลจากต่างประเทศ

FIGURE 22. Are Free Trade Agreements Mostly Helpful or Harmful?
By party affiliation

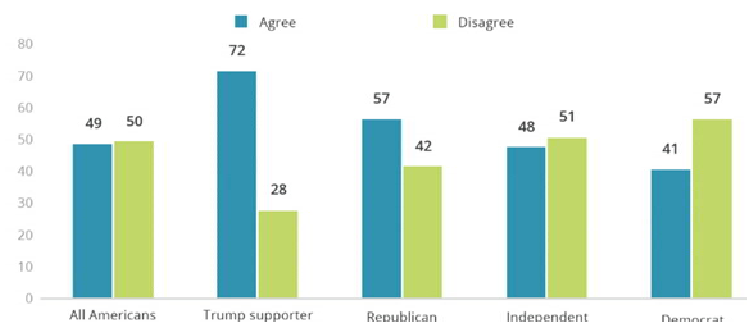
Source: PRRI/Brookings 2016 Immigration Survey.

ภาพที่ 6 ความเห็นต่อคำถามว่า ความตกลงการค้าเสรีต่างๆ เป็นประโยชน์หรือเป็นภัยมากกว่ากัน

¹³ Thompson, Derek, “Who Are Donald Trump's Supporters, Really?” *The Atlantic* [Online], 2016, Available from: <http://www.theatlantic.com/politics/archive/2016/03/who-are-donald-trumps-supporters-really/471714/> [2016, August 4].

¹⁴ Blake, Aaron, *What defines Trump supporters? Take Republicans, and make them more wary of outsiders*, *Washington Post* [Online], 2016, Available from: <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2016/06/23/who-supports-donald-trump-take-a-republican-and-make-them-more-wary-of-outsiders/> [2016, August 4].

FIGURE 10. Because things have gotten so far off track in this country, we need a leader who is willing to break some rules if that's what it takes to set things right
By party affiliation

Source: PRRI/Brookings 2016 Immigration Survey.

ภาพที่ 7 ความเห็นต่อคำถามว่า โดยที่ประเทศได้เดินทางมาผิดทาง จึงจำเป็นจะต้องมีผู้นำที่พร้อม “แหกกฎ” เพื่อให้ทุกอย่างถูกต้องอีกครั้ง

3.2.2 ปรากฏการณ์ความนิยมในตัวนายโดนัลด์ ทรัมป์ เป็นการส่งสัญญาณใดเกี่ยวกับการเมืองสหรัฐฯ

1) การที่นายทรัมป์ได้รับการตอบสนองด้วยดีจากประชาชนสหรัฐฯ ส่วนหนึ่งโดยเฉพาะในประเด็นที่เขาชูโรงเพื่อหาเสียง อาทิ เรื่องการตรวจคนเข้าเมือง เรื่องแรงงานผิดกฎหมาย สามารถโยงกลับไปยังพื้นฐานความรู้สึกของประชาชนสหรัฐฯ ส่วนหนึ่งที่รู้สึกอึดอัดกับรัฐบาลกลาง ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของนายทรัมป์ และน่าจะเป็นหัวใจของเหตุผลที่นายทรัมป์สามารถยืนหยัดอยู่ได้ และเติบโตใหญ่แข็งแกร่งขึ้นเรื่อยๆ ในการหาเสียง แม้จะแสดงท่าทีสุดโต่งในหลายประเด็น นั่นคือ การที่ประชาชนทั่วไปมีความไม่พอใจและเบื่อหน่ายเป็นทุนเดิมอยู่แล้วต่อความขัดแย้งในการบริหารประเทศโดยเฉพาะปัญหาภายในประเทศ ระหว่างพรรคเดโมแครตของประธานาธิบดีโอบามา และรัฐสภาซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของพรรครีพับลิกัน ซึ่งได้ก่อให้เกิดการชะงักงันทางการเมืองหลายครั้ง จนถึงขั้นรัฐบาลต้องปิดตัวลง (Shutdown) ช่วงหนึ่งเนื่องจากไม่สามารถผ่านงบประมาณได้ทันเวลาที่เพราะฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติไม่สามารถตกลงกันได้

2) ในบรรยากาศเช่นนี้ การที่มีกระแสต่อต้านสถาบันดั้งเดิม (establishment) สูงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งประชาชนแสดงความเบื่อหน่ายต่อการดำเนินการอย่างปรกติในกรุงวอชิงตัน ก่อปรกับการที่พรรคเดโมแครตได้ครองทำเนียบขาวมาแล้ว 8 ปี ก็ย่อมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการที่ประชาชนชาวอเมริกันจะสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนขั้วทางการเมืองในทำเนียบขาวอีกครั้ง ตามแนวทฤษฎีวัฏจักรการเปลี่ยนขั้วของอาเธอร์ เชลสซิงเจอร์ และเมื่อผนวกกับการที่ไม่มีผู้ใดที่โดดเด่นอย่างชัดเจนจากพรรครีพับลิกันเสนอตนเองเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดี นายทรัมป์จึงได้เห็นโอกาสเหมาะที่จะลงสมัครอย่างจริงจัง โดยจับกระแสความไม่พอใจในระดับรากหญ้า เพื่อสร้างกระแสและสร้างเป็นฐานคะแนนเสียงของตนเอง

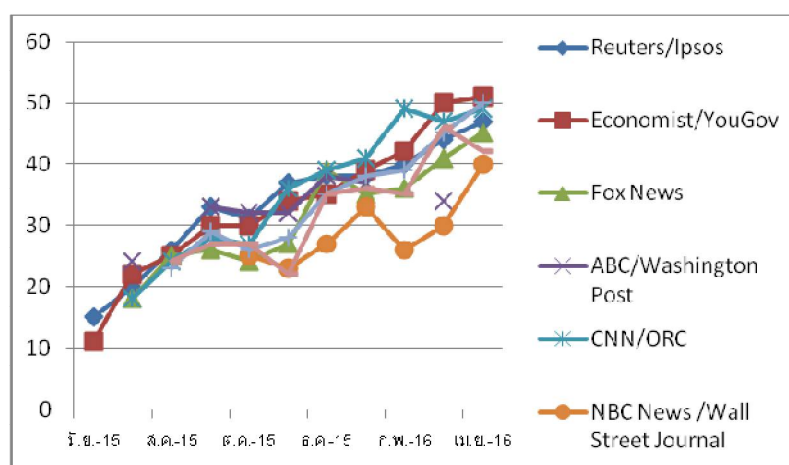
3) นายทรัมป์ ในการชูนโยบาย Make America Great Again ซึ่งต่อมาก็พัฒนาเป็น Make America Safe Again, Make America Work Again, Make America First Again, Make America One Again ในช่วงการประชุมใหญ่พรรครีพับลิกัน นอกจากจะเป็นการกระตุ้นกระแสชาตินิยมแล้ว ยังเป็นการพยายามกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชน เกี่ยวกับบทบาทของสหรัฐฯ ในการเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ เป็นผู้นำ โดยการแก้ไขปัญหภายใน เพื่อให้สหรัฐฯ สามารถกลับมาทวงคืนความยิ่งใหญ่ที่สมควรอีกครั้ง โดยในทางหนึ่งก็เป็นการวิจารณ์ทางอ้อมว่าสหรัฐฯ ได้สูญเสียความยิ่งใหญ่ภายใต้ประธานาธิบดีโอบามาและพรรคเดโมแครต และในอีกทางหนึ่งก็มองได้เช่นกันว่าเป็นความพยายามใช้ประโยชน์จากอิทธิพลของวลีเทพลิขิต (Manifest Destiny) ซึ่งได้รับการปลูกฝังในการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของสหรัฐฯ ให้ภูมิใจในความเป็นชาวอเมริกัน และในบทบาทความเป็นผู้นำของสหรัฐฯ ในฐานะมหาอำนาจของโลกที่ต้องกระจายค่านิยมของอเมริกันไปสู่ผู้อื่น และเข้าใจดีที่สุดว่าค่านิยมใดเหมาะสมที่สุดสำหรับโลก

4) อย่างไรก็ตามกรณีวลีเทพลิขิต น่าจะเป็นการพยายามเชื่อมโยงในเชิงสัญลักษณ์ตามกระบวนการกระตุ้นกระแสชาตินิยมของนายทรัมป์เท่านั้น เพราะในด้านเชิงนโยบายต่อต่างประเทศ นายทรัมป์มีแนวโน้มจากแถลงการณ์และการให้สัมภาษณ์ที่ผ่านมา ที่จะหันมามองภายในมากขึ้น และลดการไปมีบทบาทในต่างประเทศ โดย America First ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าให้สหรัฐฯ กลับมาเป็นอันดับหนึ่งเท่านั้น แต่กลับเป็นให้สหรัฐฯ ดูแลตนเองให้ดีกว่าก่อนเป็นหลัก ก่อนที่จะคิดไปช่วยดูแลผู้อื่น ซึ่งขัดกับแนวคิดของวลีเทพลิขิต

5) ประเด็นสำคัญที่นายทรัมป์ใช้ใช้ในการหาเสียง และถือเป็นการจับจุดทางจิตวิทยาของชาวอเมริกันได้ถูกต้อง คือความหวั่นเกรงของชาวอเมริกัน โดยเฉพาะระดับล่างและระดับกลางเกี่ยวกับความมั่นคงในการดำรงชีวิต ทั้งในฐานะส่วนตัว และในฐานะชาวอเมริกันในโลกที่มีความไม่แน่นอนมากยิ่งขึ้น และบทบาทและบารมีของสหรัฐฯ ที่จะถดถอย โดยต่อความหวั่นเกรงเช่นนี้ นายทรัมป์ได้ออกมาแสดงจุดยืนชูธงในประเด็นหลักๆ ที่โยงใยต่อกันและความเกี่ยวข้อง เช่น เรื่องแรงงานต่างชาติ เรื่องเศรษฐกิจ และเรื่องก่อการร้าย ในรูปแบบลักษณะที่ใกล้เคียงกัน คือ การแสดงท่าทีและเสนอมาตรการที่เด็ดขาด ชัดเจน ที่จะจัดการกับปัญหา โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบปฏิกิริยา เช่น การสร้างกำแพงเพื่อไม่ให้แรงงานจากเม็กซิโกไหลเข้าสหรัฐฯ การไม่สนับสนุนความตกลงการค้าเสรีต่างๆ ในรูปแบบปัจจุบัน แต่จะเจรจาใหม่ให้ปกป้องสิทธิประโยชน์ของสหรัฐฯ มากยิ่งขึ้น การเนรเทศผู้อพยพชาวซีเรีย และไม่อนุญาตให้ชาวมุสลิมเข้าประเทศสหรัฐฯ ชั่วคราว เป็นต้น ซึ่งท่าทีเช่นนี้ เป็นท่าทีสุดโต่ง ซึ่งน่าจะอยู่ในความคิดของบุคคลทั่วไปเวลาแสวงหาความสนใจในใจ แต่คงไม่ค่อยคาดคิดว่าจะมีผู้ใดกล้าพูดออกมาอย่างจริงจัง เพราะหวั่นเกรงกระแสต่อต้านจากสังคม แต่เมื่อนายทรัมป์ออกมาพูดทำนองนี้ได้อย่างเปิดเผย และพูดตนเองว่าเป็นคนนอกที่กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ ก็ทำให้ได้รับกระแสตอบรับในทางบวกจากประชาชนกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่ง ซึ่งน่าจะมีความเอื้อมระอาการบริหารประเทศของนักการเมืองในกรุงวอชิงตันเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

6) ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการที่นายทรัมป์ได้ออกมาแสดงจุดยืนอย่างแข็งกร้าวแต่ต้นในเรื่องแรงงานต่างชาติ โดยเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากที่สุดในสุนทรพจน์ของนายทรัมป์เพื่อสมัครชิงตำแหน่งผู้แทนพรรครีพับลิกัน โดยในสุนทรพจน์เปิดตัว นายทรัมป์ได้วิจารณ์นโยบายป้องกันผู้ลักลอบเข้าเมืองในปัจจุบัน และกล่าวหาว่าแรงงานเม็กซิกันที่เข้ามาที่สหรัฐฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ต้อย

คุณภาพ นำปัญหาเสพติดและอาชญากรรมเข้ามาในสหรัฐฯ รวมทั้งเป็นพวกชอบข่มขืนด้วย ซึ่งคำกล่าวดังกล่าวได้ก่อให้เกิดกระแสไม่พอใจอย่างกว้างขวาง และทำให้ภาคเอกชนสำคัญหลายรายประกาศยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับนายทรัมป์ อย่างไรก็ตาม นายทรัมป์ได้เปิดประเด็นเรื่องการปฏิรูประเบียบการเข้าเมืองแล้ว และจะชูประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในการหาเสียงในเดือนต่อไป รวมทั้งได้เปิดเผยนโยบายหลักของตนในเรื่องดังกล่าว เมื่อเดือนสิงหาคม 2558 โดยมีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น คือ (1) จะก่อสร้างกำแพงตลอดแนวชายแดนทางบกตอนใต้ของสหรัฐฯ (กับเม็กซิโก) และจะบังคับให้เม็กซิโกรับผิดชอบค่าก่อสร้างกำแพงดังกล่าวด้วย (2) จะบังคับใช้กฎหมายป้องกันการลักลอบเข้าเมืองอย่างเคร่งครัด (3) นโยบายส่งเสริมคนเข้าเมืองใดๆ ต้องรักษาและปรับปรุงวิชาชีพเงินเดือน และความมั่นคงของคนอเมริกันก่อนด้วย

ภาพที่ 8 เปรียบเทียบคะแนนนิยมนายทรัมป์

7) ในขณะที่แนวนโยบายของนายทรัมป์ข้างต้นจะได้รับการวิจารณ์ในเชิงลบอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ว่าเป็นการเหยียดผิวและสัญชาติ และละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน โดยแม้แต่สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสยังได้ออกมาแสดงความห่วงกังวลและตำหนินายทรัมป์ แต่นายทรัมป์ก็ได้ยืนยันท่าทีดังกล่าว โดยเฉพาะเรื่องที่ประสงค์จะสร้างกำแพงตลอดชายแดนสหรัฐฯ-เม็กซิโก (และให้รัฐบาลเม็กซิโกเป็นผู้จ่ายค่าสร้าง) ซึ่งก็ได้รับการตอบรับในเชิงบวกจากหลายฝ่าย อาทิ ในระดับแรงงานผิวขาวที่ไม่มีปริญญาที่ห่วงเกรงต่อการสูญเสียอาชีพให้แรงงานต่างชาติ และไม่ได้กระทบต่อคะแนนนิยมในภาพรวมของนายทรัมป์อย่างจริงจังเลย แม้จะทำให้คะแนนนิยมลดลงบ้างเป็นครั้งคราว แต่ก็ได้กระเด้งขึ้นอีกโดยเร็ว และเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังเห็นได้จากภาพที่ 8 ซึ่งเป็นการประมวลผลการสำรวจคะแนนนิยมของนายทรัมป์ โดยสำนักข่าว/สถาบันสำรวจคะแนนนิยม 5 แห่งหลัก ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2558 ถึงเดือนเมษายน 2559¹⁵ ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนและสอดคล้องกันโดยรวมว่า

¹⁵ สำนักข่าว/สถาบันสำรวจคะแนนนิยมทั้ง 7 แห่ง ประกอบด้วย: 1.) สำนักข่าว Reuters/สถาบัน Ipsos, 2.) วารสาร Economist/สถาบัน YouGov, 3.) สำนักข่าว Fox News, 4.) สำนักข่าว ABC/หนังสือพิมพ์ Washington Post, 5.) สำนักข่าว CNN/สถาบัน ORC

คะแนนนิยมของนายทรัมป์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แม้จะมีช่วงที่คะแนนนิยมอาจถดถอยลดลงบ้าง แต่ก็จะมีพื้นฐานที่กลับสู่แนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกในเวลาไม่นาน

8) ดังนั้น จึงอาจไม่ผิดนักที่จะกล่าวว่า นายทรัมป์กำลังโหมกระแสดความหว่งกังวลและอึดอันของประชาชนส่วนหนึ่ง ต่อสภาพความเป็นอยู่ของตน โดยการชูนโยบายและแนวทางแก้ปัญหาที่สนองความ “สะใจ” ลึกๆ ของหลายฝ่าย ซึ่งเป็นนโยบายแบบประชานิยมแบบหนึ่ง คือสนองความต้องการความสะใจที่ประชาชนที่สนับสนุนพรรครีพับลิกัน ในการส่งสัญญาณความไม่พอใจไปทางผู้บริหารพรรค ผ่านการสนับสนุนนายทรัมป์ และทำทีนโยบายที่สนองอารมณ์ที่นายทรัมป์ประกาศออกมา ทั้งนี้ หนังสือพิมพ์ Washington Post ได้วิเคราะห์ว่า ประเด็นเรื่องการต่อต้านแรงงานต่างชาติและคนเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย เป็นสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้ว และมีประชาชนส่วนหนึ่งที่รออยู่นานแล้วให้มีผู้ออกมาชูนโยบายดังกล่าว และพร้อมที่จะให้การสนับสนุน นายทรัมป์จึงเปรียบเสมือนผู้ที่กำลังช่วยถ่ายทอดความอึดอันของประชาชนในประเด็นที่ใกล้ตัว¹⁶ ซึ่งเป็นสิ่งที่นายทรัมป์ ในฐานะนักการตลาดมากประสบการณ์ ย่อมตระหนักดีเป็นอย่างยิ่ง และได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ในนัย “I give the people what they want and say what they want to say, but not dare.”

9) ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาว่า นางฮิลลารี คลินตัน ผู้ทำชิงจากพรรคเดโมแครต มีจุดอ่อนที่อาจเป็นเป้าโจมตีได้มากมาย โดยเฉพาะในเรื่องการตัดสินใจต่างๆ ในช่วงที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในรัฐบาลโอบามาสมัยแรก และบุคลิกความน่าเชื่อถือ ซึ่งน่าจะเป็นจุดอ่อนที่ผู้ทำชิงจากพรรครีพับลิกันตามปรกติน่าจะใช้ประโยชน์ควบคู่ไปกับกระแสต่อต้าน establishment และการที่พรรคเดโมแครตครองทำเนียบขาวมาแล้ว 8 ปี เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการที่ประชาชนชาวอเมริกันจะสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนขั้วทางการเมืองในทำเนียบขาวได้อีกครั้ง ตามทฤษฎีวัฏจักรการเปลี่ยนขั้ว

10) อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักคือ นายทรัมป์ไม่ใช่ผู้ทำชิงจากรีพับลิกันแบบ “ปรกติ” โดยได้หาเสียงในฐานะคนนอก และไม่ได้ผลักดันประเด็นที่ได้รับการยอมรับจากพรรครีพับลิกันทั้งหมด โดยเฉพาะในด้านการต่างประเทศ เป็นคนที่มีทั้งคนรักมากและเกลียดมาก จากบุคลิกที่ดูดี อารมณ์ที่แปรปรวน และการวิจารณ์หรือโจมตีคู่แข่งจนเข้าข่ายพาลและขาดกาลเทศะ ซึ่งสะท้อนให้เห็นในการประชุมใหญ่ของพรรคฯ เมื่อ 18-21 กรกฎาคม 2559 ที่การขาดความสามัคคีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนว่านายทรัมป์ไม่ได้รับการสนับสนุนหรือได้รับการสนับสนุนแบบเสียไม่ได้จากหลายส่วนในพรรคฯ และบุคคลสำคัญในพรรคฯ ดังเห็นได้จากการที่ผู้ขึ้นเวทีเพื่อกล่าวสนับสนุนนายทรัมป์ คือ ลูกๆ และเพื่อนสนิทเป็นส่วนใหญ่ แทบไม่มีผู้ใหญ่ในพรรคฯ ออกมาให้การสนับสนุนแบบเต็มที่ ในขณะเดียวกัน นายทรัมป์ก็ยังไม่แสดงความพยายามที่จะขยายความนิยมของตนจากกลุ่มที่สนับสนุนตนอยู่ (คนผิวขาวที่ไม่มีปริญญา) ไปยังกลุ่มที่สำคัญอื่นๆ (ชนชั้นกลาง สตรี ผิวสี กลุ่มลาติน) และกับบางส่วน

¹⁶ Bump, Philip, A big chunk of Donald Trump's supporters were just waiting for a candidate like him, Washington Post [Online], 2016, Available from: <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2016/06/26/a-big-chunk-of-donald-trumps-supporters-were-just-waiting-for-a-candidate-like-him/> [2016, August 4].

ของพรรคเดโมแครต หรือแม้กระทั่งพรรครีพับลิกันที่เหลือ¹⁷ และไม่ได้พยายามที่จะรวมพรรครีพับลิกันให้เป็นปีกแผ่นข้างหลังตน เพื่อร่วมกันพุ่งเป้าไปโจมตีนางฮิลลารี คลินตัน แต่กลับยังคงหาเรื่องทะเลาะกับผู้คนรอบทิศ ทั้งในกรณีกับครอบครัวของทหารมุสลิมอเมริกันที่ได้พลีชีพในอัฟกานิสถาน¹⁸ หรือกับผู้ใหญ่ในพรรครีพับลิกันเอง ที่นายทรัมป์ก็เพิ่มความบาดหมางจากการที่ได้ถอนแรกได้ปฏิเสธที่จะสนับสนุนการขอรับการเลือกตั้งใหม่ของผู้อาวุโสสองคนในพรรคฯ คือ นายพอล ไรอัน (Paul Ryan) ประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ และวุฒิสมาชิกจอห์น แม็คเคน¹⁹ จนถึงขั้นเริ่มมีรายงานข่าวออกมาว่าหลายฝ่ายในพรรครีพับลิกันกำลังเตรียมทางเลือกในกรณีการหาเสียงของนายทรัมป์ดังกล่าว จนนายทรัมป์ต้องถอนตัว และพรรคฯ ต้องหาผู้ทำชิงคนอื่น²⁰ ซึ่งล้วนเป็นการสะท้อนความปั่นป่วนภายในพรรครีพับลิกัน และความล้มเหลวที่จะร่วมแรงร่วมใจทุ่มเททรัพยากรของพรรคฯ เพื่อสนับสนุนนายทรัมป์ในการต่อสู้กับนางคลินตันอย่างเต็มที่ จึงอาจเป็นกรณีที่หลายฝ่ายหวั่นเกรง คือ หากเป็นผู้ทำชิงอื่นที่ไม่ใช่ นายทรัมป์ พรรครีพับลิกันอาจมีโอกาสดำเนินสูง แต่เนื่องจากเป็นนายทรัมป์ที่ไม่ใช่ผู้แทนพรรครีพับลิกันแบบปกติ โอกาสอาจกำลังสูญหายไป

¹⁷ Khalid, Asma, The 270 Project: Try To Predict Who Will Win The Election [Online], 2016, Available from: <http://www.npr.org/2016/06/30/483687093/the-270-project-try-to-predict-who-will-win-the-election> [2016, August 4].

¹⁸ Turnham, Steve, Donald Trump to Father of Fallen Soldier: 'I've Made a Lot of Sacrifices', ABC News [Online], 2016, Available from: <http://abcnews.go.com/Politics/donald-trump-father-fallen-soldier-ive-made-lot/story?id=41015051> [2016, August 4].

¹⁹ Rucker, Philip, Trump refuses to endorse Paul Ryan in GOP primary: 'I'm just not quite there yet', Washington Post [Online], 2016, Available from: https://www.washingtonpost.com/politics/trump-refuses-to-endorse-paul-ryan-in-gop-primary-im-just-not-quite-there-yet/2016/08/02/1449f028-58e9-11e6-831d-0324760ca856_story.html?hpid=hp_rhp-top-table-main_trump-440pm%3Ahomepage%2Fstory [2016, August 4].

²⁰ Bush, Dana & Collinson, Stephen, The GOP's Donald Trump freak-out, CNN.com [Online], 2016, Available from: <http://edition.cnn.com/2016/08/03/politics/donald-trump-campaign-disarray/> [2016, August 4].

ภาพที่ 9 ลีลาทต่างๆ ของนายโดนัลด์ ทรัมป์

3.2.3 แนวโน้มปรากฏการณ์ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ต่อนโยบายด้านความมั่นคงและการต่างประเทศของสหรัฐฯ

1) การที่นายทรัมป์ได้โหมกระแสความหวั่งกังวลและอัดอั้นของประชาชนส่วนหนึ่ง ต่อสภาพความเป็นอยู่ของตน โดยการชูนโยบายและแนวทางแก้ปัญหาที่สนองความ “สะใจ” ลึกๆ ของหลายฝ่าย ทำให้ในช่วงการหาเสียงสำหรับการเลือกตั้งขึ้นต้นนายทรัมป์เน้นแต่ประเด็นภายใน หรือ inward looking เป็นหลัก ไม่ได้แสดงความเห็นมากนักในด้านการต่างประเทศ หรือในประเด็นด้านความมั่นคง นอกเหนือจากการเน้นเรื่องการสร้างความแข็งแกร่งให้สหรัฐฯ อีกครั้ง ซึ่งเท่ากับเป็นการกล่าวหาหลายๆ ว่าที่ผ่านมาในช่วงการบริหารประเทศของประธานาธิบดีโอบามาและพรรคเดโมแครตสหรัฐฯ ได้สูญเสียความเป็นยิ่งใหญ่และความเป็นผู้นำ อ่อนแอจนไม่ได้รับเกียรติหรือความหวั่นเกรงจากทั้งมิตรและศัตรู นายทรัมป์จึงได้ออกมายืนยันว่า จะไม่ให้ประเทศอื่นๆ อาทิ จีน รัสเซีย เอาเปรียบสหรัฐฯ ได้อีก ซึ่งถือได้ว่าเป็นการหาเสียงแบบประชานิยมเช่นกัน คือแต่ละนโยบายต่างประเทศจากมุมมองของการแก้ไขปัญหาภายใน มากกว่าการแสดงวิสัยทัศน์เรื่องทิศทางและบทบาทที่นายทรัมป์จะนำสหรัฐฯ เดินหน้าไปในเวทีระหว่างประเทศ

2) ความไม่ชัดเจนดังกล่าวก็รวมถึงนโยบายด้านความมั่นคงในด้านต่างประเทศ ซึ่งนายทรัมป์ยังแทบไม่ได้แสดงวิสัยทัศน์เลย เพราะเน้นแต่ความมั่นคงภายใน ซึ่งรวมถึงข้อเสนอสุดโต่งให้สร้างกำแพงตรงชายแดนสหรัฐฯ-เม็กซิโก เพื่อกันคนเม็กซิกันไม่ให้ลักลอบเข้าสหรัฐฯ หรือข้อเสนอให้เนรเทศผู้ขอลี้ภัยชาวซีเรีย เนื่องจากบางส่วนอาจเป็นสายหรือสาวกของกลุ่มก่อการร้าย ISIS หรือข้อเสนอให้ห้ามชาวมุสลิมเข้าสหรัฐฯ เป็นการชั่วคราว ซึ่งล้วนเป็นการหาเสียงแบบประชานิยมบนความหวาดกลัวลึกๆ ของประชาชน และเสนอมาตรการที่ฟังดูเด็ดขาด ชัดเจน และสนองความสะใจของผู้ที่กำลังหวาดกลัวอยู่ แทนคำตอบของนักการเมืองอาชีพอื่นๆ ซึ่งตอบบนพื้นฐานความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน (แต่คนฟังอาจไม่อยากรับฟัง) มากกว่าการตอบแบบสนองอารมณ์และความสะใจอย่างนายทรัมป์

3) อย่างไรก็ตาม เมื่อนายทรัมป์มีความมั่นใจว่า ได้สะสมผู้แทนในการเลือกตั้งขั้นต้นเพียงพอที่จะได้รับเลือกเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันเพื่อไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ นายทรัมป์ก็จำเป็นที่จะต้องเริ่มมองข้ามการแข่งขันภายในพรรครีพับลิกัน ไปยังการต่อสู้กับพรรคเดโมแครต และผู้แทนพรรคเดโมแครต คือนางฮิลลารี คลินตัน จึงจำเป็นที่นายทรัมป์จะต้องให้รายละเอียดมากขึ้นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของตนในด้านการต่างประเทศ ซึ่งเขาได้กระทำโดยการแถลงรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของเขาเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2559 ที่กรุงวอชิงตัน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้²¹

(1) กรอบกำกับนโยบายคือการให้ความสำคัญลำดับแรกกับผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ของประชาชนสหรัฐฯ และความมั่นคงของสหรัฐฯ (America First) รัฐบาลสหรัฐฯ จะให้ความสำคัญกับประชาชนสหรัฐฯ เหนือประชาชนของประเทศอื่น

(2) พันธมิตรของสหรัฐฯ โดยเฉพาะในตะวันออกกลาง จะต้องช่วยแบ่งเบาภาระทางงบประมาณของการมีกำลังทหารสหรัฐฯ ในพื้นที่ รวมทั้งให้การยอมรับบทบาทของสหรัฐฯ มากกว่าที่เป็นอยู่

(3) เป้าหมายคือทำให้สหรัฐฯ ได้รับความเคารพกลับคืนมา มีความมั่งคั่งอย่างแท้จริงอีกครั้ง และกลับมามีความยิ่งใหญ่อีกครั้ง ซึ่งหากสำเร็จก็อาจจะทำให้ศตวรรษนี้เป็นศตวรรษที่สงบสุขและรุ่งเรืองที่สุดของโลกนี้

4) แนวคิดหลักด้านต่างประเทศของนายทรัมป์ โยงกลับไปยังนโยบายที่นายทรัมป์ใช้หาเสียงที่ผ่านมาเกี่ยวกับการสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับสหรัฐฯ และนโยบายต่างประเทศยังขาดความชัดเจน แต่เป็นการขยายต่อการหาเสียงแบบประชานิยมไปสู่ประเด็นด้านการต่างประเทศ โดยเฉพาะกระแสความไม่พอใจที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เกี่ยวกับความสูญเสียที่สหรัฐฯ ต้องเผชิญจากการสู้รบในต่างประเทศ และการที่สหรัฐฯ ได้ทุ่มเทบทบาทกำลังพล และงบประมาณสู่ประเด็นที่สำคัญในเวทีระหว่างประเทศ แต่กลับได้ความชื่นชมและขอบคุณน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ ซึ่งต่อมาในการให้สัมภาษณ์ระหว่างการประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกันเมื่อเดือนกรกฎาคม 2559 นายทรัมป์ได้ขยายความเพิ่มเติมว่า นโยบายของตนอาจหมายถึงการไม่ปกป้องพันธมิตรในองค์การ NATO โดยอัตโนมัติในกรณีที่ถูกโจมตี ซึ่งเป็นหลักที่สหรัฐฯ ยึดถือมาโดยตลอดตั้งแต่การก่อตั้งองค์การ NATO และถือเป็นรากฐานหลักของความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงระหว่างสหรัฐฯ กับประเทศในยุโรป แต่อาจพิจารณาตามระดับการสนับสนุนที่สมาชิกดังกล่าวให้ต่อองค์การ NATO โดยหากเพียงพอ สหรัฐฯ ก็จะช่วยเหลือ ในขณะเดียวกัน นายทรัมป์ได้ย้ำความพร้อมที่จะให้สหรัฐฯ ถอนออกจากเขตการค้าเสรี NAFTA หากเม็กซิโกและแคนาดาไม่ยอมปรับเปลี่ยนความตกลงดังกล่าว เพื่อลดมาตรการที่ส่งเสริมให้บริษัทสหรัฐฯ ไปตั้งสายการผลิตในต่างประเทศ นอกจากนี้ นายทรัมป์ก็ได้แสดงความเห็นว่าสหรัฐฯ ไม่ควรไปวิจารณ์รัฐบาลพันธมิตรอื่นๆ เช่นตุรกี เกี่ยวกับมาตรการภายในที่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพ และกดดันคู่แข่งทางการเมือง หากสหรัฐฯ ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงภายในประเทศได้ โดยนายทรัมป์ได้สรุปว่า จะต้องดูแลประเทศนี้ (สหรัฐฯ) เป็นลำดับแรก ก่อนที่จะ

²¹ Diamond, Jeremy & Collinson, Stephen, Donald Trump's foreign policy: America first, CNN.com [Online], 2016, Available from: <http://edition.cnn.com/2016/04/27/politics/donald-trump-foreign-policy-speech/> [2016, August 4].

ไปห่วงกังวลกับผู้อื่นในโลกนี้ (“We are going to take care of this country first, before we worry about everyone else in the world.”)²² ซึ่งถือเป็นทิศทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่แตกต่างจากที่ผ่านมาอย่างยิ่ง

5) เห็นได้ว่า นายทรัมป์ยังคงมองผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในเวทีระหว่างประเทศตามหลักเศรษฐกิจศาสตร์เป็นหลัก โดยไม่ได้เน้นให้ความสำคัญกับบทบาทต่างๆ ของสหรัฐฯ ด้านการอนุรักษ์ความมั่นคงในฐานะ “ตำรวจโลก” ผู้ช่วยรักษาสันติภาพในเวทีระหว่างประเทศ ผู้ช่วยป้องกันการแพร่ขยายของอาวุธนิวเคลียร์ และผู้สนับสนุนการปกป้องสิทธิมนุษยชน หากแต่มองในแง่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่สหรัฐฯ จะได้รับ ซึ่งแตกต่างจากผู้ทำชิงตำแหน่งประธานาธิบดีคนอื่นๆ ตั้งแต่สงครามเย็นเป็นต้นมา ซึ่งหากจะมองว่าเป็นการมองโลกแบบอ่อนประสบการณ์ด้านการต่างประเทศเพียงอย่างเดียว ก็อาจไม่ถูกต้องนัก หากมองกลับกันไปที่ว่า ประเด็นที่นายทรัมป์เน้นด้านการต่างประเทศเหล่านี้ ทั้งในแง่ผลกระทบต่อนโยบายสหรัฐฯ จาก FTAs และจากพันธกรณีทางทหารและความมั่นคงที่สหรัฐฯ มีในเวทีต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งมีทั้งผลกระทบทางลบในด้านงบประมาณ และโดยเฉพาะในด้านชีวิตและทรัพย์สินด้วย ล้วนเป็นประเด็นที่ประชาชนส่วนหนึ่งของสหรัฐฯ มีความไม่สบายมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะเมื่อปัญหาทางเศรษฐกิจและความมั่นคงภายในสหรัฐฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงน่าจะมองได้ว่าเป็นการหาเสียงแบบชาตินิยมและประชานิยม เพื่อสนองตอบผู้ที่สนับสนุนนายทรัมป์จากนโยบายภายในประเทศที่นายทรัมป์ชูโรงมาโดยตลอด

6) ส่วนการจะสรุปว่าท่าทีของนายทรัมป์เป็นท่าทีที่ถาวรหรือไม่ หรือเป็นสิ่งที่เสนอเพื่อหาเสียงในช่วงนี้ ก็ยังไม่สามารถด่วนสรุปได้ แต่จากการติดตามวิเคราะห์เส้นทางการหาเสียงของนายทรัมป์ที่ผ่านมา เห็นได้ว่านายทรัมป์มีการปรับท่าที หรือถอยจากจุดยืนสุดโต่งเดิมๆ ได้ในแทบทุกเรื่อง หากมีกระแสต่อต้านในเชิงลบที่ชัดเจน ทั้งในกรณีนโยบายตรวจคนเข้าเมือง การห้ามชาวมุสลิมเข้าประเทศ หรือแม้กระทั่งวิจารณ์พระสันตะปาปาฯ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านายทรัมป์ยึดถือแนวปฏิบัตินิยม (pragmatism) มากกว่าสิทธิอันตนิยม (dogmatism) อันเป็นเอกลักษณ์ของนักการตลาดและนักการเมืองมืออาชีพ และก็มีความเป็นไปได้ที่ท่าทีต่างๆ จะได้รับการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมและประโยชน์ของนายทรัมป์เอง โดยเฉพาะในช่วงการหาเสียงเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งนายทรัมป์จะได้รับการเพ่งเล็งวิจารณ์ละเอียดยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ และจำเป็นต้องแสดงวิสัยทัศน์และนโยบายออกมาให้ชัดเจนและมีรายละเอียดมากขึ้น หากจะต้องการขยายฐานคะแนนนิยมออกจากกลุ่มรีพับลิกันที่มีอยู่ ให้สามารถโน้มน้าวผู้ที่ยังไม่ฝักใฝ่พรรคการเมืองใดๆ หรือแม้แต่ผู้สนับสนุนพรรคเดโมแครต ให้หันมาให้ออกาสพิจารณานายทรัมป์ด้วยดี

²² Sanger, David E. & Haberman, Maggie, Donald Trump Sets Conditions for Defending NATO Allies Against Attack [Online], 2016, Available from: http://www.nytimes.com/2016/07/21/us/politics/donald-trump-issues.html?_r=0 [2016, August 4].

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

1) ปรากฏการณ์ความนิยมในนายโดนัลด์ ทรัมป์ ในการไต่เต้าเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกัน เพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ เรียกได้ว่าเป็นความลงตัวของ “การเมืองแห่งความสะใจ” โดยส่วนหนึ่งเป็นการจับกระแสได้ถูกของนักการตลาดที่เชี่ยวชาญ (นายทรัมป์) ที่เห็นกระแสความไม่พอใจและเบื่อหน่ายของประชาชนส่วนหนึ่งของสหรัฐฯ ต่อสภาพความเป็นอยู่ (status quo) และการทำงานของสถาบันการเมืองปรกติ (establishment) และป็นตนเองเป็นผู้แทนเพื่อเสนอทำที่และแนวนโยบายที่สนองความต้องการความ “สะใจ” ของประชาชนส่วนดังกล่าว โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชิงตำแหน่งคนอื่นๆ ที่ยังคงหาเสียงในแนวนโยบายแบบเดิมๆ

2) ดังนั้น การหาเสียงของนายทรัมป์ จึงเป็นการหาเสียงแบบประชานิยม คือการจับประเด็นที่ประชาชนห่วงกังวลแล้วเสนอทางออกที่สนองความสะใจ เช่น เรื่องแรงงานต่างชาติ เรื่องชาวมุสลิมและการก่อการร้าย เป็นการหาเสียงที่ใช้ประโยชน์จากความหวาดกลัวของชาวอเมริกันต่อความไม่แน่นอนในชีวิตประจำวัน และนำเสนอว่าจะบรรเทาหรือแก้ไขให้ได้ เปรียบเสมือนการขายฝัน (fulfillment fantasy) ซึ่งนายทรัมป์ ในฐานะนักการตลาด ย่อมมีความชำนาญและเชี่ยวชาญอยู่แล้ว

3) อย่างไรก็ตาม การที่ผู้ทำชิงของพรรครีพับลิกันอื่นๆ ขาดความโดดเด่น ไม่สามารถแสดงบุคลิกความเป็นผู้นำ หรือนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ ที่จุดประกายได้ ก็เป็นปัจจัยควบคู่กันที่ทำให้ นายทรัมป์โดดเด่นและได้รับความนิยม จึงถือเป็นความด้อยของพรรครีพับลิกันเอง ที่ไม่สามารถนำเสนอบุคลากรที่โดดเด่น และมีความเป็นปึกแผ่นภายในพรรคเพื่อผลักดันนโยบายที่โดดเด่น ทั้งที่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ น่าจะเป็นโอกาสอันดีที่จะชิงทำเนียบขาวคืนมาจากพรรคเดโมแครต

4) ในขณะเดียวกัน การที่การแข่งขันที่ผ่านมาเป็นการแข่งขันขั้นต้นเพื่อหาผู้ทำชิงของพรรคฯ เพื่อไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีต่อไป ดังนั้น จึงไม่ใช่การตัดสินใจครั้งสุดท้ายของประชาชน แม้แต่ผู้สนับสนุนพรรครีพับลิกันเอง ซึ่งประชาชนจะสามารถพิจารณานายทรัมป์ได้อย่างละเอียดอีกครั้งในการหาเสียงสำหรับการเลือกตั้งทั่วไป ในขณะที่ปรากฏการณ์ของนายทรัมป์ ก็เปรียบเสมือนนาฬิกาปลุกที่ได้กระตุ้นพรรครีพับลิกันให้ตื่นตัวอย่างจริงจังต่อรากฐานที่แสดงความนิยมในตัวนายทรัมป์ และต่อการหามาตรการปรับตัวที่เหมาะสม

5) ในส่วนของนายทรัมป์เอง ได้แสดงให้เห็นตลอดช่วงหาเสียงว่า จุดยืนที่แสดงออกมาสามารถปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ โดยคำนึงถึงกระแสตอบรับ ดังเห็นได้จากการ “กลับลำ” หลายครั้งของนายทรัมป์ในประเด็นต่างๆ เพื่อแสดงท่าทีที่อ่อนลงจากท่าทีที่ สุดโต่งเรียกความสะใจที่แสดงออกไปก่อนในเบื้องต้น อาทิ ต่อข้อเสนอห้ามชาวมุสลิมเข้าสหรัฐฯ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านายทรัมป์เองไม่ได้มีท่าทีสุดโต่งอย่างแท้จริง เพียงแต่ใช้ประโยชน์จากการแสดงท่าทีดังกล่าวเพื่อการกระตุ้นคะแนน

เสียง จึงเป็นที่คาดการณ์ได้ว่า ในการหาเสียงต่อไปข้างหน้าสำหรับการเลือกตั้งทั่วไป นายทรัมป์น่าจะปรับปรุงท่าที ไปในทิศทางที่จะได้รับความนิยมสูงสุดต่อไป

6) หากจะเปรียบเทียบยุทธศาสตร์ของนายทรัมป์ในฐานะนักการตลาด ก็เปรียบได้ว่าที่ผ่านมาเป็นการทำการตลาดในระดับภูมิภาค (การเลือกตั้งขั้นต้นของพรรครีพับลิกัน) โดยการชูประเด็นที่สร้างกระแส ได้รับความสนใจ และสนองความต้องการของ “ลูกค้าย” กลุ่มย่อยดังกล่าว คือ ผู้ลงคะแนนจำนวนหนึ่งของพรรครีพับลิกัน จนประสบความสำเร็จในการได้คะแนนนิยมเหนือผู้ท้าชิงอื่นๆ อย่างไรก็ตาม เมื่อเข้าไปสู่ตลาดระดับชาติ คือ การเลือกตั้งทั่วไป หากเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมา นายทรัมป์น่าจะปรับท่าทีและจุดยืน ให้สนองตอบตลาดระดับชาติได้ดีขึ้น แม้จะยังไม่ได้แสดงออกชัดเจนในการประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกันที่เขารับตำแหน่งผู้แทนพรรคฯ ไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดีก็ตาม โดยนายทรัมป์น่าจะหาทางที่จะยังรักษาฐานเสียงเดิมของตน แต่ลดความสุดโต่งและความแตกแยกลงในบางประเด็น หรือส่งเสริมประเด็นที่สร้างสรรค์ เช่น สิทธิของการรักร่วมเพศ ที่นายทรัมป์เองมีท่าทีที่เปิดกว้างกว่าพรรครีพับลิกัน โดยคงอยู่ภายใต้กรอบหัวข้อ (theme) หลักของนายทรัมป์ คือ การสร้างสหรัฐอเมริกาให้เข้มแข็ง และกลับคืนสู่ความเป็นผู้นำ

7) ในขณะเดียวกัน การที่นายทรัมป์ใช้ยุทธศาสตร์การขายความกลัว เพื่อชูตนเองว่าเป็นผู้เดียวที่จะสามารถจัดการแก้ไขความหวาดกลัวดังกล่าว ก็เป็นการเปิดช่องว่างให้พรรคเดโมแครต โดยนางฮิลลารี คลินตัน สามารถแสดงท่าทีและจุดยืนให้แตกต่างจากนายทรัมป์ได้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการขาย “ความหวัง” สำหรับอนาคต ดังที่ประธานาธิบดีโอบามาได้เคยทำได้อย่างได้ผลในการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งก่อนๆ ซึ่งแนวทางดังกล่าวก็ได้ปรากฏให้เห็นแล้วในการประชุมใหญ่พรรคเดโมแครต ระหว่างวันที่ 25-28 กรกฎาคมที่ผ่านมา ที่ได้เลือกนางคลินตันเป็นผู้แทนพรรคเดโมแครตอย่างเป็นทางการ ซึ่งหากยังมีความแตกต่างทาง “ความรู้สึก” ในการหาเสียง ระหว่างการขาย “ความกลัว” ของนายทรัมป์ และการขาย “ความหวัง” ของนางคลินตัน ก็จะทำให้โอกาสของแต่ละฝ่ายในการขยายฐานเสียงไปยังอีกฝ่ายยากเย็นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสำหรับตัวนายทรัมป์ ซึ่งมีความจำเป็นต้องขยายฐานเสียงของตนมากกว่านางคลินตัน ซึ่งมีฐานเสียงที่ได้เปรียบอยู่ในหมู่สตรีและคนผิวสีต่างๆ ของสหรัฐฯ

8) หากวิเคราะห์เปรียบเทียบการประชุมใหญ่ของพรรคทั้งสองในปีนี้ เพื่อเลือกผู้แทนพรรคไปชิงตำแหน่งประธานาธิบดี สิ่งที่น่าสนใจได้ใช้คือความรู้สึกที่แตกต่างอย่างได้ชัดระหว่างการประชุมใหญ่ทั้งสอง โดยของพรรครีพับลิกัน บรรยากาศการปราศรัยเป็นไปอย่างดุเดือด เน้นการโจมตีนางคลินตันเป็นหลักว่า มีส่วนช่วยทำให้สหรัฐฯ ตกต่ำในด้านต่างๆ และเหลือแต่นายทรัมป์เพียงผู้เดียวที่จะเข้ามาแก้ไขได้ (“Nobody knows the system better than me, which is why I alone can fix it.”)²³ เป็นการขายความกลัวและความหวาดหวั่นอย่างชัดเจน ในขณะที่การประชุมใหญ่ของพรรคเดโมแครต มีบรรยากาศที่เฉลิมฉลองการที่นางคลินตันจะเป็นสตรีคนแรกที่เป็นผู้แทนพรรคหลักเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดี เป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมความหวัง ความเป็นปึกแผ่น การมองไปข้างหน้าในแง่บวก และการร่วมมือกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับบรรยากาศของการประชุมใหญ่ของ

²³ POLITICO, Full text: Donald Trump 2016 RNC draft speech transcript [Online], 2016, Available from: <http://www.politico.com/story/2016/07/full-transcript-donald-trump-nomination-acceptance-speech-at-rnc-225974> [2016, August 4].

พรรครีพับลิกันอย่างยิ่ง หรือดังที่นางคลินตันได้กล่าวตอบโต้นายทรัมป์ว่า “Americans don’t say: I alone can fix it. We say: We’ll fix it together.”²⁴

9) สิ่งหนึ่งที่เห็นชัดเจนจากการประชุมใหญ่ของพรรครีพับลิกันครั้งล่าสุดนี้ คือนายทรัมป์ได้เข้าไปครอบงำการประชุมใหญ่ดังกล่าว และอีกนัย คือพรรครีพับลิกันแล้ว จนใจความหลักที่สื่อออกมาจากการประชุม คือ ความกลัวและความหดหู่ แทนที่จะไปความหวังและการมองไปข้างหน้าดังเช่นในอดีต โดยเรียกได้ว่าเป็นบรรยากาศที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากการเฉลิมฉลองความหลากหลายของสังคมสหรัฐฯ เช่น “a brilliant diversity spread like stars, like a thousand points of light in a broad and peaceful sky.”²⁵ ของอดีตประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช เมื่อรับตำแหน่งผู้ทำชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของพรรครีพับลิกันเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2531 และก็เป็นที่น่าจะแปลกใจเช่นกันที่ในการประชุมใหญ่ของพรรคเดโมแครตส์ปาด้าห์ถัดไป ก็มีผู้ที่ถือว่าตนเองเป็นคนสนับสนุนพรรครีพับลิกันแต่ดั้งเดิมอย่างนายดัก เอลเมอร์ อดีตโฆษกและคนเขียนสุนทรพจน์ของอดีตประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน ไปกล่าวสนับสนุนนางคลินตัน เพราะยอมรับนายทรัมป์ไม่ได้ และเห็นว่าพรรครีพับลิกันปัจจุบัน ไม่ใช่พรรครีพับลิกันที่รุ่งเรืองแบบในสมัยอดีตประธานาธิบดีเรแกนแล้ว²⁶ หรือแม้แต่ผู้ที่ไม่สังกัดพรรคใดอย่างนายไมเคิล บลูมเบิร์ก นักธุรกิจชื่อดังและอดีตนายกเทศมนตรีมหานครนิวยอร์ก ที่เคยสังกัดทั้งพรรครีพับลิกันและเดโมแครตมาแล้ว ก็ยังออกมาเรียกร้องให้ผู้ที่ไม่ฝักใฝ่พรรคใดหันมาสนับสนุนนางคลินตัน และโจมตีนายทรัมป์ว่าเป็นผู้ล้มล้าง²⁷

10) ดังนั้น ข้อสรุปประการหนึ่งที่อาจทำได้จากกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้นที่ผ่านมา ที่นายทรัมป์ได้ฟันฝ่าไต่เต้ามาเป็นผู้แทนพรรครีพับลิกันเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดี คือ กระบวนการดังกล่าวได้ช่วยทำลายฐานเสียงดั้งเดิมของพรรครีพับลิกัน ทำให้ฐานเสียงดังกล่าวจำนวนหนึ่งซึ่งรวมถึงนักการเมืองระดับชาติได้หันไปซบพรรคเดโมแครต หรือหาทางเลือกอื่นๆ²⁸ นอกจากนี้ นายทรัมป์ได้ทำลายประเพณีการหาเสียงของพรรครีพับลิกัน จากการโจมตีคู่แข่งหรือผู้ที่เขามองว่าอยู่ตรงกันข้ามอย่างรุนแรงไร้กาลเทศะ อาทิ การโจมตีภริยาและบิดาของวุฒิสมาชิกเท็ด ครูซ จนนายครูซผูกใจเจ็บ

²⁴ POLITICO, Full text: Hillary Clinton's DNC speech [Online], 2016, Available from: <http://www.politico.com/story/2016/07/full-text-hillary-clintons-dnc-speech-226410> [2016, August 4].

²⁵ Peters, Gerhard & Woolley, John T., George H.W. Bush - Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in New Orleans, The American Presidency Project [Online], Available from: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=25955> [2016, August 4].

²⁶ Pager, Tyler, Former Reagan official: Trump is no Ronald Reagan, politico.com [Online], 2016, Available from: <http://www.politico.com/story/2016/07/doug-elmetts-donald-trump-ronald-reagan-226392> [2016, August 4].

²⁷ Imbert, Fred, Michael Bloomberg eviscerates Donald Trump, calls him 'risky, reckless', CNBC.com [Online], 2016, Available from: <http://www.cnbc.com/2016/07/27/> [2016, August 4].

²⁸ Bush, Dana & Collinson, Stephen, The GOP's Donald Trump freak-out, CNN.com [Online], 2016, Available from: <http://edition.cnn.com/2016/08/03/politics/donald-trump-campaign-disarray/> [2016, August 4].

มาจนถึงทุกวันนี้ และปฏิเสธที่จะสนับสนุนนายทรัมป์ หรือการที่ในตอนแรกไม่ยอมออกมาสนับสนุน การหาเสียงเลือกตั้งใหม่ของผู้อาวุโสในพรรคฯ อย่างประธานสภาผู้แทนราษฎรพอล ไรอัน และ วุฒิสมาชิกอาวุโสอย่างนายจอห์น แม็คเคน ตามมารยาทที่ควรกระทำ ทำให้ความแตกแยกภายใน พรรครีพับลิกันขยายต่อไป หรือล่าสุดกรณีที่ทรัมป์ได้ตอบโต้บิดาของทหารมุสลิมอเมริกันที่เสียชีวิตใน อัฟกานิสถาน และกล่าวหาทรัมป์ว่าไม่เคยเสียสละเพื่อชาติว่า เขาก็เสียสละเพื่อชาติ โดยการสร้างงาน ให้คนอเมริกัน ซึ่งหลายฝ่ายรับไม่ได้กับคำตอบดังกล่าว เพราะผิวดิวิสัยของพรรครีพับลิกันที่ตามธรรมเนียม จะให้ความสำคัญกับงานด้านการป้องกันประเทศ และทหารกล้าที่เป็นแนวหน้าของการป้องกัน ประเทศ จึงกลายเป็นกระสุนให้ฝ่ายนางคลินตันที่มีประธานาธิบดีโอบามาออกมาให้การสนับสนุน อย่างชัดเจน ใช้โจมตีนายทรัมป์ได้ต่อไป ซึ่งก็คงต้องติดตามต่อไปว่านายทรัมป์จะหาฐานเสียงใหม่มา ได้หรือไม่ เพื่อชดเชยฐานเสียงที่เขาและพรรครีพับลิกันสูญเสียไปเพราะยอมรับนิสัยของนายทรัมป์ ไม่ได้

4.2 ข้อเสนอแนะ.

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ประเด็นที่นายทรัมป์ชูในระหว่างการหาเสียงที่เกี่ยวข้องกับด้านการ ต่างประเทศ อาทิ นโยบายต่อแรงงานต่างชาติ ต่อความตกลงการค้าเสรี ต่อผู้อพยพ ต่อการก่อการร้าย และต่อโลกมุสลิม เป็นสิ่งที่สมควรต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป เพราะการที่ประเด็นดังกล่าวได้รับการตอบรับในเชิงบวกจากผู้สนับสนุนนายทรัมป์ ซึ่งถือเป็นจำนวนที่สูงในระดับหนึ่ง เป็นการสะท้อน ท่าทีลึกๆ ของประชาชนสหรัฐฯ จำนวนหนึ่งต่อเรื่องดังกล่าว ซึ่งฝ่ายการเมืองของสหรัฐฯ คงไม่สามารถปฏิเสธหรือละเลยได้ แม้นายทรัมป์อาจไม่มีชัยในการชิงตำแหน่งประธานาธิบดีก็ตาม เพราะ ประเด็นเหล่านี้ เมื่อถูกนำมาเผยแพร่ในสาธารณะในช่วงการหาเสียงแล้ว ก็ย่อมสามารถมีผู้นำไปต่อ ยอดขยายความต่อไป และกระตุ้นกระแส protectionism และ exclusiveness ในสหรัฐฯ ต่อไป

2) การแข่งขันชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ระหว่างนายทรัมป์และ นางฮิลลารี คลินตัน จะมีนัยสำคัญต่อทิศทางการต่างประเทศของสหรัฐฯ โดยเฉพาะต่อเอเชีย ซึ่ง นางคลินตันถือเป็นสถาปนิกของนโยบาย Rebalancing หรือ Pivot to Asia ของรัฐบาล ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ซึ่งรวมถึงการเจรจา Trans-Pacific Partnership (TPP) กับประเทศใน เอเชีย ในขณะที่นายทรัมป์เองยังไม่ได้แสดงท่าทีด้านการต่างประเทศที่ชัดเจน แต่ได้แสดงท่าทีให้ ความสำคัญกับสหรัฐฯ เป็นลำดับแรก ซึ่งรวมถึงการต่อต้านความตกลง TPP²⁹ และการแสดงท่าทีแข็ง กร้าวต่อจีนในประเด็นด้านการค้าและทรัพย์สินทางปัญญา จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาและประเมิน ล่วงหน้าถึงระดับความเป็นไปได้ในการมีการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายของสหรัฐฯ ต่อเอเชีย และใน กรณีดังกล่าว ไทยจะสามารถใช้ประโยชน์จากสถานะการเป็นพันธมิตรที่เก่าแก่ของสหรัฐฯ ในภูมิภาค ในการรักษาความสัมพันธ์และ

²⁹ ทั้งนี้ นางคลินตันเอง ซึ่งเคยสนับสนุน TPP ก็ได้ปรับท่าทีมาไม่เห็นด้วยกับ TPP ด้วย แต่หลายฝ่ายประเมินว่า น่าจะเป็นท่าทีสำหรับการหาเสียงเลือกตั้ง และหากได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี นางคลินตันน่าจะมียุทธวิธี ต่อ TPP และการเจรจาการค้าเสรีมากกว่านายทรัมป์

3) ในภาพรวม ปรากฏการณ์ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ สมควรได้รับการศึกษาโดยละเอียด ซึ่งรวมถึงการเปรียบเทียบกับพัฒนาการทางการเมืองที่ผ่านมาในประเทศต่างๆ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาลไปเป็น “คนนอก” ที่หาเสียงว่าจะเข้ามาแก้ไขปัญหาที่สถาบันการเมืองปกติเดิมทำไว้อย่างเด็ดขาด โดยอาจออกในรูปแบบกึ่งเผด็จการ (authoritarianism) ในบางระดับด้วย อาทิ กรณีประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูตินของรัสเซีย ประธานาธิบดีดูเตอร์เตของฟิลิปปินส์ หรือแม้แต่การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลของเมียนมา รวมทั้งประสบการณ์สถานการณ์พิเศษของประเทศไทยเอง

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

1) ติดตามพัฒนาการการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐฯ อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในส่วนของประเทศต่างๆ ที่ได้รับการนำเสนอในช่วงการหาเสียง

2) วิเคราะห์ scenario ต่างๆ และผลกระทบ หากมีการปรับเปลี่ยนนโยบายของสหรัฐฯ จากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล โดยเฉพาะในประเด็นระหว่างประเทศที่สำคัญ และต่อภูมิภาคเอเชีย เช่น นโยบาย pivot to Asia

3) พิจารณาพัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์กับนายโดนัลด์ ทรัมป์ และผู้ที่ใกล้ชิด และมีความเป็นไปได้ที่จะมีบทบาทในรัฐบาลทรัมป์ หากนายทรัมป์ได้รับเลือกตั้ง โดยผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน หน่วยงานราชการไทยอื่นๆ หรือผ่านทางภาคเอกชน

บรรณานุกรม

หนังสือ

- Schlesinger Jr. & Arthur M. The Cycles of American History. New York: Mariner Books, 1999.
- Trump, Donald J. Crippled America: How to Make America Great Again. Threshold Editions, First Edition (November 3, 2015).
- Trump, Donald J. The Art of the Deal. Ballantine Books, Reprint edition (December 28, 2004).
- Trump, Donald J. Time to Get Tough: Making America #1 Again. Regnery Publishing, Updated edition (December 6, 2011).

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- Agiesta, Jennifer. Post-convention poll: Clinton retakes lead over Trump. [Online]. 2016. Available from: <http://edition.cnn.com/2016/08/01/politics/trump-vs-clinton-presidential-polls-election-2016/> [2016, August 4].
- Blake, Aaron. What defines Trump supporters? Take Republicans, and make them more wary of outsiders. Washington Post. [Online]. 2016. Available from: <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2016/06/23/who-supports-donald-trump-take-a-republican-and-make-them-more-wary-of-outsiders/> [2016, August 4].
- Bump, Philip. A big chunk of Donald Trump's supporters were just waiting for a candidate like him. Washington Post. [Online]. 2016. Available from: <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2016/06/26/a-big-chunk-of-donald-trumps-supporters-were-just-waiting-for-a-candidate-like-him/> [2016, August 4].
- Bush, Dana & Collinson, Stephen. The GOP's Donald Trump freak-out. CNN.com. [Online]. 2016. Available from: <http://edition.cnn.com/2016/08/03/politics/donald-trump-campaign-disarray/> [2016, August 4].
- CNN politics, CNN/ORC poll results: 2016 election. [Online]. 2016. Available from: <http://edition.cnn.com/2016/03/21/politics/2016-election-poll-results-toplines/>.

- Dann, Carrie. NBC/WSJ Poll: Hillary Clinton Jumps to Nine Point Lead Over Donald Trump. [Online]. 2016. Available from:
<http://www.nbcnews.com/politics/first-read/nbc-wsj-poll-clinton-jumps-nine-point-lead-over-trump-n623131> [2016, August 4].
- Diamond, Jeremy & Collinson. Stephen, Donald Trump's foreign policy: America first, CNN.com. [Online]. 2016. Available from:
<http://edition.cnn.com/2016/04/27/politics/donald-trump-foreign-policy-speech/> [2016, August 4].
- Dugan, Andrew. Gallup Poll: Among Republicans, GOP Candidates Better Known Than Liked. [Online]. 2015, Available from:
<http://www.gallup.com/poll/184337/among-republicans-gop-candidates-better-known-liked.aspx>, [2016, August 4].
- Forbes Media LLC. #324 Donald Trump. [Online]. 2016. Available from:
<http://www.forbes.com/profile/donald-trump/> [2016, August 6].
- Fox Nation. Unofficial polls based on user votes. [Online]. Available from:
<http://nation.foxnews.com/poll/index.html>.
- Imbert, Fred. Michael Bloomberg eviscerates Donald Trump, calls him 'risky, reckless'. CNBC.com. [Online]. 2016, Available from:
<http://www.cnbc.com/2016/07/27/> [2016, August 4].
- Inside HISTORY newsletter, Manifest Destiny [Online]. 2016. Available from:
<http://www.history.com/topics/manifest-destiny> [2016, August 4].
- Khalid, Asma. The 270 Project: Try To Predict Who Will Win The Election. [Online]. 2016. Available from: <http://www.npr.org/2016/06/30/483687093/the-270-project-try-to-predict-who-will-win-the-election> [2016, August 4].
- Masters, Jonathan & Ratnam, Gopal. The U.S. Presidential Nominating Process. Council on Foreign Relations. [Online]. 2016. Available from:
<http://www.cfr.org/elections/us-presidential-nominating-process/p37522> [2016, August 6].
- MERRIAM-WEBSTER. Phenomenon. [Online]. 2016. Available from:
<http://www.merriam-webster.com/dictionary/phenomenon> [2016, August 6].
- Pager, Tyler. Former Reagan official: Trump is no Ronald Reagan. politico.com. [Online]. 2016. Available from: <http://www.politico.com/story/2016/07/doug-elmets-donald-trump-ronald-reagan-226392> [2016, August 4].
- Peters, Gerhard & Woolley, John T. George H.W. Bush - Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in New

- Orleans. The American Presidency Project. [Online]. Available from: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=25955> [2016, August 4].
- POLITICO. Full text: Donald Trump 2016 RNC draft speech transcript. [Online]. 2016. Available from: <http://www.politico.com/story/2016/07/full-transcript-donald-trump-nomination-acceptance-speech-at-rnc-225974> [2016, August 4].
- POLITICO. Full text: Hillary Clinton's DNC speech. [Online]. 2016. Available from: <http://www.politico.com/story/2016/07/full-text-hillary-clintons-dnc-speech-226410> [2016, August 4].
- Reuters. Elections & Politics. [Online]. Available from: <http://polling.reuters.com/#!category/Elections%20%26%20Politics>.
- Rucker, Philip. Trump refuses to endorse Paul Ryan in GOP primary: 'I'm just not quite there yet'. Washington Post. [Online]. 2016. Available from: https://www.washingtonpost.com/politics/trump-refuses-to-endorse-paul-ryan-in-gop-primary-im-just-not-quite-there-yet/2016/08/02/1449f028-58e9-11e6-831d-0324760ca856_story.html?hpid=hp_rhp-top-table-main_trump-440pm%3Ahomepage%2Fstory [2016, August 4].
- Sanger, David E. & Haberman, Maggie. Donald Trump Sets Conditions for Defending NATO Allies Against Attack. [Online]. 2016. Available from: http://www.nytimes.com/2016/07/21/us/politics/donald-trump-issues.html?_r=0 [2016, August 4].
- The Wall Street Journal. WSJ/NBC News Polls: 2016 Election and More. [Online]. Available from: <http://graphics.wsj.com/wsjnbcpoll/>.
- The Washington Post. Polling. [Online]. Available from: <https://www.washingtonpost.com/politics/polling/>.
- Thompson, Derek, Who Are Donald Trump's Supporters, Really?. The Atlantic. [Online]. 2016. Available from: <http://www.theatlantic.com/politics/archive/2016/03/who-are-donald-trumps-supporters-really/471714/> [2016, August 4].
- Trump, Donald J. Trump biography. The Trump Organization. [Online]. 2016. Available from: <http://www.trump.com/biography/> [2016, August 6].
- Turnham, Steve. Donald Trump to Father of Fallen Soldier: 'I've Made a Lot of Sacrifices'. ABC News. [Online]. 2016. Available from: <http://abcnews.go.com/Politics/donald-trump-father-fallen-soldier-ive-made-lot/story?id=41015051> [2016, August 4].

YouGov. Economist/YouGov Poll. [Online]. Available from:
<https://today.yougov.com/news/categories/economist/>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายพิษณุ โสภณ

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี รัฐศาสตร์การเมืองเปรียบเทียบ มหาวิทยาลัย George Mason สหรัฐอเมริกา
- ปริญญาโท รัฐศาสตร์การปกครองเปรียบเทียบ มหาวิทยาลัย Georgetown สหรัฐอเมริกา

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2534 เจ้าหน้าที่การทูต 3 กองงานพัฒนาระหว่างประเทศ
กรมองค์การระหว่างประเทศ
- พ.ศ. 2540 เจ้าหน้าที่การทูต 4 กองเอเชียตะวันออก 2 (ฝ่ายพม่า)
กรมเอเชียตะวันออก
- พ.ศ. 2542 เจ้าหน้าที่การทูต 4-5 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงฮานอย
- พ.ศ. 2544 เจ้าหน้าที่การทูต 5-6 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว
- พ.ศ. 2549 เจ้าหน้าที่การทูต 6 สำนักเลขานุการกรม
กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา
- พ.ศ. 2550 เจ้าหน้าที่การทูต 6 สำนักเลขานุการกรม
และกองประมวลและวิเคราะห์ข่าว กรมสารนิเทศ
- พ.ศ. 2552 นักการทูตชำนาญการ สำนักรัฐมนตรี
- พ.ศ. 2553 นักการทูตชำนาญการ (6-7) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย
- พ.ศ. 2555 นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา)
กองอเมริกาเหนือ (ฝ่ายสหรัฐฯ) กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
- พ.ศ. 2557 นักการทูตชำนาญการพิเศษ
กองอเมริกาเหนือ กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
- พ.ศ. 2557 นักการทูตชำนาญการพิเศษ สำนักรัฐมนตรี
- พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน นักการทูตชำนาญการพิเศษ
สำนักเลขานุการกรม กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้

ตำแหน่งปัจจุบัน

นักการทูตชำนาญการพิเศษ
สำนักเลขานุการกรม กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้